

HMS HELSE, MILJØ OG SIKKERHE LS

ÅRSBERETNING
PETROLEUMSTILSYNET

Ansvarlig utgiver

Petroleumstilsynet
Professor Olav Hanssens vei 10,
Postboks 599, NO-4003 Stavanger
Telefon: 51 87 60 50
E-post: postboks@ptil.no
Internett: www.ptil.no

Redaksjon

Inger Anda (redaktør)
Thor Gunnar Dahle
Ole-Johan Faref
Mike Theiss
Angela Ebbesen
Janne-Beth Carlsen N'Jai (grafisk formgiver)

Foto

Emile Ashley (når ikke annet er oppgitt)

Opplag

Norsk: 4 500
Engelsk: 2 500

Papir

Omslag: 265 g Gallerie Image
Materie: 130 g Arctic Volume

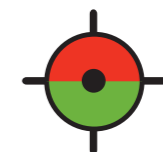
Trykk

Spesialtrykk

S
M
H
I

ÅRSBERETNING 2005
PETROLEUMSTILSYNET

Innhold

DEL 1 **Signaler**

7-20

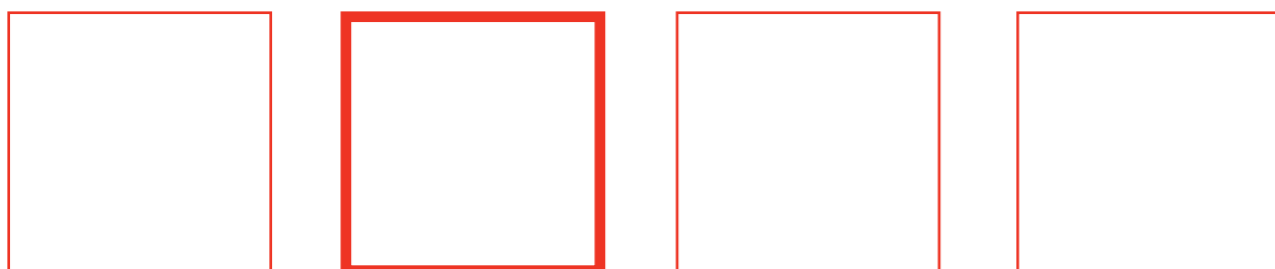
DEL 2 **Tilsyn, fag og fakta**

21-42

DEL 3 **Drift og organisasjon**

43-46

Grensesprengende ambisjoner i Barentshavet

Ptil har tatt initiativ til fornyet dialog med russiske myndigheter om kravene til helse, miljø og sikkerhet (HMS) i Barentshavet. Målet er samhandling og mest mulig felles nivå for aktiviteten i nord.

Tilsynsdirektør
Finn Carlsen

Samarbeidet mellom Ptil og russiske sikkerhetsmyndigheter er en revitalisering av det mangeårige Boris-prosjektet (se omtale side 8.)

I 2006 er det fastsatt flere møter og seminarer mellom Ptil og Ministry of Industry and Energy (MIE) samt Rostekhnadzor. Sistnevnte er en sammenslåing av de russiske fagmiljøene for atomenergi, miljø og storulykker.

- Nå som aktiviteten i Barentshavet for alvor settes på dagsorden i både Norge og Russland, ser vi det som svært viktig å gjenåpne dialogen med russiske myndigheter om HMS, sier tilsynsdirektør Finn Carlsen i Ptil.

Carlsen har hovedansvar for Ptils oppfølging av aktivitetene i Barentshavet. Han deltok følgelig i delegasjonen som i januar 2006 møtte representanter fra

MIE og Rostekhnadzor i Moskva. Samtalene i Russlands hovedstad ble ledet av Ptils direktør, Magne Ognedal.

- Russerne ønsker kunnskap om hvordan Ptil og andre offshore tilsynsmyndigheter i Norge samarbeider med industrien om utvikling av regelverk og tekniske standarder, om oppbyggingen av regelverket, tilsynsfilosofien og arbeidsmetodene vi benytter både i olje- og gassvirksomheten generelt og i Barentshavet spesielt, sier Carlsen.

På bakgrunn av de første møtene i januar, er foreløpig to seminarer berammet for innværende år - ett i juni og ett i september. Begge holdes i Moskva. Representanter fra Ptils overordnede myndighet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, vil også delta.

Historisk samhandling

Boris er forkortelse for *Bilateral Co-operation on Development of Russian Regulations Concerning Industrial Safety*. Prosjektet startet i 1994 ved at norske sikkerhetsmyndigheter (nå Ptil) ble bedt av sitt russiske søsterorgan, Gosgortekhnadzor, om å bidra til utvikling av det russiske regelverket for offshore-virksomhet. Gosgortekhnadzor er i dag en del av Rostekhnadzor.

I første fase konsentrerte Boris seg om å utvikle et tilsynsregime tilpasset russisk aktivitet på deres nordlige sokkel - med bakgrunn i Norges store kompetanse på olje- og gassutvinning under krevende værforhold. Arbeidet resulterte blant annet i at sentrale deler av norske sikkerhetsforskrifter ble implementert av Gosgortekhnadzor - primært ved landbaserte operasjoner.

Andre fase av Boris-prosjektet startet i 1999. Den norske tilsynsmodellen ble da grundig belyst, blant annet ved samarbeid om og oppfølging av tilsyn med en rigg i Kaspishavet sommeren 2000.

Foto: Statoil

Det første seminaret skal vies gjennomgang av arbeidsmetodene i de respektive landene samt utveksling av synspunkter. Møtet i september vil hovedsakelig fokusere på risikostyring, en tilnærming begge land er svært opptatt av.

- Vi håper samarbeidet med russerne på sikt skal bidra til mest mulig enhetlig nivå og standard for petroleumsaktiviteten i nord, sier Carlsen.
- I Norge legges lista som kjent svært høyt, både gjennom et risikobasert petroleumsregelverk og de særkravene som stilles til aktiviteten i nord. All petroleumsvirksomhet i Barentshavet baserer seg på null utslipp til sjø av produsert vann, borekaks og boreslam ved normal drift.

Utvikler regelverk

- Per i dag har russerne hovedvekten av sin petroleumsaktivitet på land, og de har ennå ikke fått på plass et regelverk for offshore-virksomheten. Kravene til sokkelaktiviteten er under utvikling, hvilket betyr at dette er et gunstig tidspunkt for fornyelse av samarbeidet med Russland, påpeker tilsynsdirektøren.
- Selv om kunnskapsutvekslingen har som mål å oppnå størst mulig grad av felles nivå, må hvert av landene implementere de relevante og nødvendige kravene i sine nasjonale regelverk.

Omsorg for både mennesker og miljø

Olje- og gassproduksjon i Barentshavet kan etter Ptils vurdering foregå forsvarlig innenfor vårt ansvarsområde - men ikke uten helhetstenking. Aktiviteten i nord skal ikke bare skåne miljøet, men i minst like stor grad ivareta menneskene som skal arbeide under svært krevende forhold.

Den offentlige debatten om Barentshavet som petroleumsprovins har i stor grad omhandlet miljøhensyn. Hensynet til helhetlig helse, miljø og sikkerhet har i mindre grad stått på dagsorden.

Fra Ptils ståsted er helhetsperspektiv og risikotenking sentrale momenter i arbeidet med både pågående og framtidig aktivitet lengst nord på sokkelen. Helhetsbildet innebærer blant annet at hensynet til miljø aldri skal gå på bekostning av menneskers liv og helse.

Risiko

HMS-regelverket legger vekt på risikobasert tilnærning. Eneste garanti for null risiko er null aktivitet, og det vil alltid være usikkerhet rundt konsekvensene av en aktivitet. Dette er grunnleggende fakta.

Regelverket krever imidlertid at høy risiko skal møtes med kompenserende tiltak, slik at den totale risikoen ikke overstiger akseptert nivå. Analysemodellen innebærer at jo større risikoen er, dess mer krevende er det å oppfylle regelverket. Det er heller ikke slik at risiko er en statisk, iboende egenskap ved en aktivitet. Risiko utvikler seg over tid og krever kontinuerlig oppmerksomhet og oppfølging.

Vinn-vinn

Dagens HMS-regelverk er tilpasset all aktivitet på sokkelen, følgelig også i Barentshavet. Vi sitter altså på verktøkkassen - og vi kan støtte oss på mer enn 40 års erfaring med petroleumsaktivitet på norsk sokkel.

Men med utgangspunkt i risikotenkingen er det krevende å oppfylle regelverket i et miljøfølsomt område med røffe værforhold, mørketid og ising. Virksomheten i Barentshavet stiller blant annet store krav til vinterisering av rigger og innretninger, teknologi og utstyr, oljevernberedskap, planlegging og gjennomføring av aktiviteten, selskapenes totale HMS-styring og ulykkesforebygging samt myndighetenes overordnede vurderinger.

Det kan aldri aksepteres at hensynet til liv og helse skal vike av hensyn til miljøet. Menneskene som skal ha sitt arbeid i Barentshavet, må ikke glemmes i debatten om forutsetninger for olje- og gassaktivitet utenfor Nord-Norge.

Helhetlig risikotenking gir imidlertid ikke bare best beskyttelse for mennesker. Ved boring av en brønn er det for eksempel grunnleggende viktig med barrierer for å hindre utblåsing av olje eller gass. De samme

barrierene og forebyggende tiltakene vil bidra til god sikkerhet for de som arbeider på innretningen. Teknologien og tiltakene som best ivaretar sikkerheten, er med andre ord den samme

som beste ivaretar hensynet til miljøet. Totaliteten i HMS-tenkingen er derfor et fundament diskusjonen om nordområdene alltid bør baseres på.

Livbåter til besvær

Livbåter er ett av de viktigste evakueringsmidlene fra offshore-innretninger, og tillit til livbåtenes egenskaper er av stor betydning. Det vakte derfor oppsikt og bekymring da en fritt fall-livbåt av slisketypen ble skadet under test på Statoil-opererte Veslefrikk B i juni 2005.

Statoils granskingsrapport konkluderte med at den aktuelle livbåten kunne ha fabrikkasjonsmessige og/eller designmessige svakheter i overbygget - og det ble nokså tidlig klart at regelverkets krav til testing av båtene kan være mangelfullt.

Fritt fall-livbåtene av den aktuelle typen på Veslefrikk B ble raskt satt ut av drift og produksjonen stengt. Etter å ha framskaffet oversikt over hvilke innretninger på norsk sokkel

som hadde samme type sliskebåt, ble det iverksatt kompensierende tiltak for alle disse.

Etter hvert som saken utviklet seg, oppdaget man svakheter også ved andre fritt fall-livbåter; de såkalte dropp-båtene. For å sikre at samtlige innretninger på sokkelen har god nok livbåtkapasitet i alle typer vær, ble det innført restriksjoner på alle innretninger med livbåter av varianten fritt fall (sliske og dropp).

På bakgrunn av informasjonen man nå satt med, ble det sommeren 2005 igangsatt omfattende aktivitet både nasjonalt og internasjonalt for å finne årsaken til at båtene ikke passerte testene. Oljeindustriens Landsforening (OLF) nedsatte blant annet en arbeidsgruppe sammensatt av alle

parter i næringen. Arbeidet inkluderer gjennomgang av kravene til prototypetest, installasjonstest, regelverk og eventuelle behov for utbedringer. Ptil, som har to observatører i OLF-gruppen, har avholdt flere møter med prosjektet underveis.

En god del av fritt fall-båtene er fram til våren 2006 ombygd, forsterket og reinstallert på sokkelen. Men fremdeles gjenstår mye arbeid før hele livbåtflåten er garantert å møte de nye kravene til belastning. Bemannings- og værrestriksjonene for innretninger uten ombygde livbåter, gjelder derfor fremdeles.

I samarbeid med Sjøfartsdirektoratet, som er eier av regelverket livbåtene testes etter, er det nå utarbeidet supplerende designkrav for fritt

fall-livbåter på offshore-innretninger. De nye retningslinjene skal etter planen implementeres 1. juli 2006.

Ptil er svært opptatt av at arbeidet med livbåtene skal ha høyest mulig prioritet. Det forventes fra myndighetenes side at alle de modifiserte fritt fall-livbåtene skal være reinstallert før vintersesongen 2006, slik at driften kan komme i normal gjenge.

Full gass mot færre lekkasjer

Få dager etter at Petroleurstilsynet (Ptil) gratulerte industrien med å ha nådd målet om 50 prosent reduksjon i antall hydrokarbonlekkasjer ved utgangen av 2005, inntraff historiens største gasslekkasje fra et prosessanlegg på en norsk offshore-innretning.

Kontrasten er stor fra den positive nyheten om reduksjon i antall hydrokarbonlekkasjer til den alvorlige gasslekkasjen på Visund 19. januar i år.

- En generell positiv utvikling betyr ikke at alt er perfekt. Gode resultater i dag gir ingen garanti for gode resultater i morgen. Dette reflekterer og understreker alvoret i vår misjon; å kontinuerlig ivareta hensynet til mennesker, miljø og materielle verdier på best mulig måte, understreker direktør Magne Ognedal i Ptil.

Alvor ved antennelse

Siden 1992 er det registrert mer enn 370 hydrokarbonlekkasjer på over 0,1 kg/s på norsk sokkel. Selv om ingen av de registrerte lekkasjene er blitt antent, gir de grunn til bekymring fordi potensialet for en alvorlig ulykke ved antenning er så stort. Mange av de mest alvorlige offshorehendelsene har inntruffet som følge av at hydrokarboner har tatt fyr. Skrekkseksempelet er Piper Alpha-ulykken i Storbritannia i 1988. Ved å redusere antall lekkasjer reduseres

dermed sannsynligheten for at en alvorlig hendelse kan oppstå. Potensialet ved antenning av en hydrokarbonlekkasje avhenger blant annet av størrelsen på lekkasjen. Litt forenklet kan en si at jo større lekkasje, jo større potensial for storulykke. I praksis er det flere faktorer som avgjør storulykkespotensialet ved antenning. En mindre hydrokarbonlekkasje som akkumuleres over tid i et lukket rom, for eksempel i et skaff eller en lukket modul, vil få storulykkespotensial hvis lekkasjen utvikles til en gassky som antennes. På den andre siden kan storulykkespotensialet ved en stor lekkasje bli redusert hvis hendelsen skjer i et åpent og vindfullt område der gassen blåser bort fra innretningen.

Felles innsats

2002-rapporten til RNNS-prosjektet (Utvikling i risikonivå - norsk sokkel) konkluderte blant annet med at det var økende risiko for at en storulykke skulle inntreffe på sokkelen, ikke minst som følge av utviklingen i antall lekkasjer.

Økningen i antall hydrokarbonlekkasjer bekymret både myndighetene og industrien. Etter et møte med myndighetene i 2003, etablerte Oljeindustriens Landsforening (OLF) prosjektet GaLeRe (Gas Leak Reduction Project). Målet var å redusere hydrokarbonlekkasjer større enn 0,1 kg/s permanent med 50 prosent, tilsvarende under 20 lekkasjer i året, innen utgangen av 2005. En analyse av tidligere hendelser viste at 45 prosent av hydrokarbon-

Året etter Snorre

Gassutblåsningen på Snorre A 28. november 2004 satte sitt preg på Ptils arbeid også i 2005. Vår granskingsrapport, som ble presentert i mars i fjor, avdekket 28 alvorlige brudd på regelverket. Rapporten konkluderte med at hendelsen ikke skyldtes tilfeldigheter, men gjennomgående svikt i operatøren Statoils planlegging, prosedyrer og vurderinger.

- Snorre-hendelsen var bare marginer fra å ende i en katastrofe. Jeg er fortsatt forbauset over at utviklingen over tid kunne gå så galt som det gjorde i Snorre-organisasjonen, sier Ptil-direktør Magne Ognedal.

I Ptil arbeides det fortsatt med oppfølging av Snorre A-hendelsen, blant annet ved gjennomgang og vurderinger av Statoils tiltak etter det omfattende pålegget som ble gitt etter granskningen.

Ptil-direktør
Magne Ognedal.

Gransker grunnlaget

Ptil har ansvar for å vurdere HMS-kompetanse og -kapasitet i alle selskaper som vil operere på norsk sokkel. Vurderingene inngår som ledd i prekvalifiseringen av nye aktører og ved tildeling av utvinningstillatelser.

For å sikre forutsigbarhet og trygghet for aktører som ønsker å komme inn på norsk sokkel, ble det våren 2000 utviklet en ordning med prekvalifisering av rettighetshavere og operatører. I denne prosessen blir selskaper som ønsker innpass blant annet vurdert i forhold til petroleumsfag, organisasjon, finansiell styrke og HMS. På sistnevnte område er det Ptils oppgave å vurdere om selskapet har nødvendig kompetanse og kapasitet til å ivareta kravene i HMS-regelverket.

Ønsket om å få nye kompetente aktører inn på norsk sokkel ble uttrykt i Stortingsmelding nr. 39 (1999-2000). Målet er at nye selskaper skal bidra til økt verdiskaping, blant annet fordi de kan ha spesiell kompetanse og interesse for å utnytte ressursene i mindre felt og ivareta haleproduksjon i større grad enn de store selskapene. Nye aktører skal dokumentere at de kan bidra til økt verdiskaping gjennom sin kompetanse - både innen ressursforvaltning og HMS.

lekkasjene skyldtes operasjonelle forhold, 31 prosent prosedyrer og 24 prosent tekniske forhold. Basert på dette jobbet arbeidsgruppen med å etablere oversikt over årsaker og satsingsområder - og gi sine anbefalinger om forbedringstiltak til industrien. Arbeidet bar som kjent frukter, og industrien nådde følgelig målet om halvering av antallet større hydrokarbonlekkasjer på norsk sokkel.

- Resultatet er veldig gledelig og viser at når industri og myndigheter bestemmer seg for å gjøre en innsats for å bedre sikkerheten, oppnår vi gode resultater, sier Ognedal.

Industriens mål er nå en ytterligere halvering innen utgangen av 2008. Dette vil innebære at man i 2008 ikke skal ha flere enn 10 lekkasjer over 0,1 kg/s.

Barrieresuksess

- Sist en større hydrokarbonlekkasje relatert til brønnstrøm og prosess ble antent på norsk sokkel, var i 1992. Dette viser at barrierene som skal hindre antenning, er effektive.
- Sentrale barrierer er prosessintegritet, som kort fortalt innebærer at anlegget er i god stand og holder tett. Dette inkluderer tennkildeutkobling, automatiske gassdeteksjonssystemer, aktiv og passiv brannbeskyttelse.
- Hydrokarbonlekkasjer kan deles i tre kategorier: Gasslekkasje, væskelekkasje eller flerfaselekkasje (olje/gass).
- Prosjektet "Utvikling i risikonivå - norsk sokkel" (RNNS) opererer med tre grupper basert på lekkasjerate: 0,1-1 kg/s, 1-10 kg/s og over 10 kg/s.
- En hydrokarbonlekkasje med den laveste registrerte lekkasjeraten på 0,1 kg/s tilsvarer utslippsmengden fra 2000 gasskokeplater.

Kjemiske forbindelser

Høsten 2005 tok Arbeids- og sosialdepartementet (nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet) initiativ til å kartlegge helserisiko knyttet til kjemikaliebruk på sokkelen fra virksomheten startet i 1966 og fram til i dag. Sikkerhetsforum* besluttet 23. november å nedsette en hurtig-arbeidende og partssammensatt arbeidsgruppe under ledelse av Ptil, med alle medlemsorganisasjoner i Sikkerhetsforum representert.

Arbeidsgruppens rapport, som ble levert departementet like før jul, beskriver tidligere og nåværende bruk av kjemikalier i petroleumsvirksomheten offshore. Rapporten slår fast at det fra 1966 og fram til cirka 1980 var mangelfulle kunnskaper om risiko ved kjemikaliebruk og -eksponering. I perioden var det få krav og nesten fravær av kompetanse, både på selskaps- og myndighetssiden.

Situasjonen på området er nå endret. Men selv om man ut fra dagens situasjon mener at det kjemiske

arbeidsmiljøet på sokkelen er forsvarlig, peker arbeidsgruppen på at det ennå fins flere utfordringer å ta tak i.

Arbeidsgruppens rapport danner grunnlag for bred omtale av kjemikaliebruken offshore i stortingsmeldingen om HMS i petroleumsvirksomheten som skal behandles i Stortinget våren 2006.

Prioritet

Ptil (og før Oljedirektoratet) har de siste årene fokusert stadig mer på selskapenes evne til risikostyring av kjemisk arbeidsmiljø. Myndighetene har holdt oppmerksomhet på området både i tilsynssammenheng og i forbindelse med utvikling av risikoindikatorer. I prosjektet "Utvikling i risikonivå - norsk sokkel" (RNNS), er det blant annet etablert to indikatorer for styring av kjemisk arbeidsmiljø. Dette har bidratt til at flere selskaper nå har igangsatt gode forbedringsprosesser.

* Sikkerhetsforum er den sentrale samhandlingsarenaen mellom partene i næringen og myndighetene innen HMS i norsk petroleumsvirksomhet.

På rett vei i risikonivået

Reduksjon i antall hydrokarbonlekkasjer og en opplevelse av bedret sikkerhetsklima blant offshore-ansatte er blant de positive utviklingstrekkene i risikonivåprosjektet for 2005. Noen indikatorer, som frekvensen for alvorlige personskader, viser derimot økning i 2005.

Måling av HMS-nivå og utviklingen av dette er avhengig av gode måleverkøy, godt datagrunnlag og grunnleggende forståelse av de underliggende faktorer som påvirker HMS-nivået.

Prosjektet Utvikling i risikonivå - norsk sokkel (RNNS) har etter hvert fått en viktig posisjon i næringen ved at det bidrar til en omforent forståelse av utviklingen i risikonivå blant alle partene i virksomheten.

Storulykkesrisiko

Som en del av risikonivåprosjektet er det utviklet en totalindikator for storulykkesrisiko. Indikatoren er basert på en beregningsmodell for risiko som tar hensyn til frekvens og alvorlighetsgrad av hendelser. Hver enkelt hendelse er vektet ut fra dens potensial til å forårsake dødsulykker.

Forrige gang det var omkomne i tilknytning til en storulykkesrelatert indikator som inngår i RNNS, var i 1997 - i forbindelse med helikopterulykken utenfor Brønnøysund.

De fleste storulykkesindikatorne viser enten en nedgang eller et stabilt nivå i 2005. Kun én slik indikator, kollisjon med feltrelatert trafikk, viser økning i perioden. Samlet sett viser totalindikatoren for storulykker på produksjonsinnretninger en liten reduksjon vurdert mot gjennomsnittet for de tre siste årene. Sammenlignet med tidligere perioder, kan det ennå ikke konstateres en klar (kontinuerlig) forbedring av risikonivået.

Totalindikatoren relatert til storulykker for flyttbare innretninger viser klar reduksjon i perioden 2003 til 2005 sammenlignet med perioden 2000

Felles forståelse for risiko

RNNS-prosjektet ble igangsatt i 1999/2000 for å utvikle og anvende et måleverkøy som viser utviklingen i risikonivået på norsk sokkel.

Resultatene av RNNS blir presentert i årlige rapporter. Samtlige hoved- og sammendragsrapporter, spørreskjemaundersøkelser og relaterte pressemeldinger er publisert på Ptils nettsted: www.ptil.no/rnns

Metodikk og avgrensninger

Formålet med RNNS-prosjektet er å:

- Måle effekten av HMS-arbeidet i næringen.
- Bidra til å identifisere områder som er kritiske for HMS og hvor innsats for å identifisere årsaker må prioriteres for å forebygge uønskede hendelser og ulykker.
- Øke innsikten i mulige årsaker til ulykker og uønskede tilstander samt deres relative betydning for risikobildet - herunder gi beslutningsunderlag for industri og myndigheter vedrørende forebyggende sikkerhet og beredskapsplanlegging.

til 2004. Endringen er statistisk signifikant.

På plussiden må det også nevnes at det i 2005 ikke ble registrert brønnhendelser under boring av totalt 23 brønner med høy temperatur og høyt trykk (HTHT). Tidligere år medførte nesten annenhver HTHT-brønn uønskede brønnhendelser.

Flere alvorlige personskader

I 2005 skjedde det en dødsulykke innen Ptils forvaltningsområde i forbindelse med utbyggingen av Ormen Lange landanlegg på Nyhamna i Møre og Romsdal. RNNS-rapporten for 2005 omfatter kun petroleumsaktivitetene til havs. Det innebærer at denne dødsulykken ikke blir registrert i RNNS-sammenheng. På sokkelen inntraff ingen dødsulykker innenfor Ptils forvaltningsområde i 2005.

Det ble registrert 44 alvorlige personskader* i 2005, mens tilsvarende tall i 2004 var 30. Oppgangen må ses i sammenheng med at også aktivitetsnivået økte i fjor. Likevel innebærer

tallene at den positive utviklingen i frekvens (antall alvorlige personskader per millioner arbeidstimer) siden 2000 snudde i 2005. Nivået i fjor tilsvarer gjennomsnittet for de ti foregående årene.

Økningen i den totale skadefrekvensen fra 2004 til 2005 omfatter alle hovedaktiviteter med unntak av forpleining, som er på samme nivå som i 2004. Det er gjennomført en grundig kvalitetssjekk av klassifiseringen av alvorlige personskader de enkelte årene og vi har liten grunn til å tro at forandringene skyldes endring i klassifisering av skadene.

Norsk og britisk sokkel

Ptil og søsteretaten i Storbritannia (Health and Safety Executive (HSE)) produserer halvårlig en felles rapport hvor statistikk over personskader offshore blir sammenlignet. Kriteriene for klassifisering var i utgangspunktet tilnærmet like, men ved nærmere gjennomgang viste det seg at praksisen likevel var noe forskjellig. For å forbedre sammenligningsgrunnlaget har Ptil i dialog med britiske

RNNS går på land
Resultatene fra RNNS er sentrale for myndighetene når utviklingen i HMS-nivå for petroleumsvirksomheten på sokkelen skal beskrives. Det foreligger hittil ikke tilsvarende måling av risiko på landanleggene som er underlagt Ptils myndighetsområde. Det er imidlertid besluttet at RNNS-prosjektet nå skal utvides til å også omfatte landanleggene. Målet er å inkludere data fra landanlegg i rapporten for 2006, som vil publiseres våren 2007.

*Alvorlige personskader er definert i veiledningen til opplysningspliktfor-skriften § 13.

myndigheter klassifisert alvorlige personskader etter felles kriterier.

Beregning av gjennomsnittlig skadefrekvens for død og alvorlige personskader for perioden 2001 til 1. halvår 2005 viser en forskjell i skadefrekvens på norsk og britisk sokkel, med henholdsvis 1,0 per million arbeidstimer på norsk side og 1,12 på britisk sokkel. Forskjellen er så vidt signifikant.

Forskjellen i frekvens for dødsulykker i samme periode er større. Gjennomsnittlig frekvens for omkomne på britisk sokkel er 3,7 per 100 million arbeidstimer, mot 1,4 på norsk sokkel. Forskjellen er signifikant. På britisk sokkel omkom åtte personer i nevnte periode, mot to på norsk sokkel.

Tryggere offshore-ansatte
Spørreskjema ble første gang benyttet i regi av risikonivåprosjektet i 2001, da som en begrenset undersøkelse. I 2003 ble den gjentatt, denne gang i full bredde. I fase 6 (2005) er det igjen gjennomført undersøkelse blant alle som arbeider på sokkelen. Spørreskjemaet er videreutviklet, men har beholdt en basis som gjør det mulig å følge utviklingen over tid.

Resultatene fra spørreskjemaundersøkelsen viser gjennomgående positiv utvikling for sammenlignbare forhold

til undersøkelsen i 2003. Spesielt innen spørsmål om sikkerhetsklime er forbedringen betydelig.

Støy utfordrer

Over halvparten av respondentene sier at de er plaget med smerter i muskler/skjelett, og om lag en tredjedel rapporterer om hudlidelser. Rundt 30 prosent oppgir at de er plaget av svekket hørsel. En stor andel av plagene oppgis å være helt eller delvis forårsaket av arbeidssituasjonen.

Svarene underbygges av resultatene for risikoindikatorer for støy som er utviklet i samarbeid med fagpersonell fra næringen. Det er lagt vekt på at indikatorene skal uttrykke risikoforhold tidligst mulig i årsakskjeden som leder til en yrkesbetinget skade eller sykdom.

Til tross for forbedringer indikerer imidlertid resultatene at de fleste stillingskategorier er utsatt for høyere støynivå enn kravet i HMS-regelverket og derfor er avhengig av hørselsvern og derfor er avhengig av hørselsvern for å forebygge hørselsskade. Hørselsvern betraktes ikke som et fullverdig tiltak og skal i utgangspunktet bare brukes når risiko ikke kan reduseres på andre måter.

Tall å stole på?

Vurderinger av utviklingen i risikonivå avhenger av mange forhold. Et sentralt kriterium er datakvalitet. Det nedlegges derfor betydelige ressurser i å sikre denne - det vil si at alle relevante hendelser/forhold blir rapportert og analysert på korrekt måte.

I den senere tid har media fokusert på underrapportering av hendelser i petroleumsnæringen. I risikonivåprosjektet er det lagt vekt på å redusere effektene av eventuell underrapportering ved å legge inn rapporteringsgrenser for hendelsesrelaterte

indikatorer. For eksempel inkluderes bare hydrokarbonlekkasjer større enn 0,1 kg/s i statistikken. Slike lekkasjer er store og vil under normale omstendigheter være synlige og resultere i alarm/mønstring på innretningen.

Tilsvarende fokuseres det primært på alvorlige personskader i prosjektet. Dette er større skader som det vil være vanskelig å ikke rapportere. Ved bruk av slike "grenseverdier" mener Ptil at eventuell underrapportering ikke vil endre på prosjektets helhetsvurderinger og konklusjoner.

Allment ansvar

Siden 1. desember 2004 har Ptil hatt ansvar for oppfølging av den såkalte allmenngjøringsloven. Lovens formål er å hindre at utenlandske arbeidstakere i Norge tilbys dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn de som er nedfelt i norske tariffavtaler.

Ptils oppfølging av allmenngjøringsloven gjelder i skrivende stund for sju petroleumsanlegg på land. I desember 2005 resulterte et tilsyn etter allmenngjøringsloven i at Ptil politianmeldte et selskap på Statoils Melkøya-anlegg ved Hammerfest. Bakgrunn for anmeldelsen var mistanke om grove brudd på både

allmenngjøringsloven og arbeidsmiljøloven. Forholdene ble etter Ptils reaksjon ordnet opp i. Også øvrige tilsyn har avdekket brudd på lønns- og arbeidsvilkårene for utenlandske arbeidstakere på petroleumsanlegg i Norge, men ingen har hatt samme alvorlighetsgrad som situasjonen på Melkøya.

Ptil vurderer det imidlertid som svært viktig å holde fokus på sosial dumping og brudd på lønns- og arbeidsvilkår både fra tilsynsmyndighetenes og politiets side.

Tilsyn, fag og fakta

Om Petroleumstilsynet

Opprettelsen av Ptil

Ptil ble 1. januar 2004 etablert som et selvstendig, statlig tilsynsorgan. Tilsynet holder til i Stavanger og har vel 160 medarbeidere. Ptil er underlagt Arbeids- og inkluderingsdepartementet og har myndighetsansvar for sikkerhet, beredskap og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. Dette ansvaret ble overtatt fra Oljedirektoratet ved etableringen av Ptil.

Samtidig ble myndighetsområdet utvidet til også å omfatte tilsyn med sikkerhet, beredskap og arbeidsmiljø på petroleumsanleggene og tilknyttede rørledningssystemer på Melkøya, Tjeldbergodden, Nyhamna, Kollsnes, Mongstad, Stura, Kårstø, Slagen-

tangen og eventuelle framtidige, integrerte petroleumsanlegg.

Ansvaret for å fastsette regelverk og føre tilsyn med landanleggene ble overtatt fra Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap og Arbeidstilsynet. En ny, midlertidig forskrift om helse, miljø og sikkerhet for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer ble gjort gjeldende fra samme tidspunkt.

Ptil har som ambisjon at organisasjonen skal kjennetegnes ved

- sterke og anerkjente fagmiljøer,
- faste og tydelige kontaktpunkter mot næringen,
- tverrfaglig og langsiktig orientering i myndighetsutøvelsen,
- klarhet og synlighet.

Vårt mål

Ptil skal legge premisser for og følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå for helse, miljø, sikkerhet og beredskap, og gjennom dette også bidra til å skape størst mulig verdier for samfunnet.

Ptils myndighetsansvar

Ptil har myndighetsansvaret for teknisk og operasjonell sikkerhet - herunder beredskap, samt for arbeidsmiljø i alle faser av virksomheten; som ved planlegging, prosjektering, bygging, bruk og ved eventuell senere fjerning.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har delegert Ptil myndighet til å fastsette utdypende forskrifter for sikkerhet og arbeidsmiljø i virksomheten, og å fatte enkeltvedtak i form av tillatelser og samtykker, pålegg, tvangsmulkt, stansing av virksomheten, forbud, unntak mv.

Ptils oppgaver

Regjeringen har tillagt Ptil følgende oppgaver:

- Ptil skal ved eget tilsyn og samarbeid med andre myndigheter på HMS-området sikre at petroleumsvirksomheten og virksomhet i tilknytning til denne, følges opp på en helhetlig måte.
- Ptil skal videre drive informasjons- og rådgivingsvirksomhet overfor aktørene i virksomheten, etablere hensiktsmessige samarbeidsrelasjoner med andre HMS-myndigheter nasjonalt og internasjonalt samt aktivt bidra til kunnskapsoverføring på helse-, miljø- og sikkerhetsområdet i samfunnet generelt.
- Ptil skal gi uttalelser til overordnet

departementet i saker som behandles av departementet og bistå departementet i saker på forespørsel.

Koordineringsordningen

Regjeringen har uttrykt at Ptil skal utgjøre ett av tre sterke koordineringsmiljøer for nærings- og samfunnsrettet HMS-tilsyn. Koordineringsordningen gjelder for regelverksutvikling og for oppfølging av at regelverket etterlevs. Ordningen innebærer en videreføring, videreutvikling og utvidelse av de sentrale prinsippene i tilsynsordningen som ble etablert i 1985.

Ordningen omfatter Ptils koordinerende oppgaver i forhold til andre myndigheter med selvstendig myndighetsansvar på HMS-området. Dette gjelder Statens forurensningstilsyn, Statens helsetilsyn og Statens strålevern for den sokkelbaserte delen av virksomheten. For virksomheten ved landanleggene kommer Kystdirektoratet og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon i tillegg til nevnte myndigheter. Videre skal det etableres hensiktsmessige samarbeidsrelasjoner med kommunale og fylkeskommunale myndigheter.

Ordningen innebærer for øvrig ingen endring av de enkelte etatenes formelle vedtakskompetanse som framgår av gjeldende lovgivning og gitte delegeringer.

Foto: Statoil

"For å sikre tilsynsmyndigheten en uomtvistelig legitimitet og autoritet i sikkerhetsspørsmål, har Regjering og Storting gått inn for å skille ut tilsynet med sikkerhet og arbeidsmiljø som et eget tilsyn - Petroleumstilsynet."

(Fra utdypingen til kronprinsregentens resolusjon om opprettelsen av Ptil)

Gjennom samarbeidsavtaler med andre offentlige etater, supplerer Ptil egen kompetanse ved hjelp av sakkyndig bistand fra fagmiljøer som har særskilt kompetanse på ulike områder i virksomheten.

Prinsipper for tilsynet

Departementet har gitt følgende føringer for hvordan Ptil skal ivareta sine oppgaver:

- Oppfølgingen skal være systemorientert og risikobasert.
- Oppfølgingen skal komme i tillegg til, og ikke som erstatning for, den oppfølging av egen virksomhet som gjennomføres av næringen selv.
- Det skal være en balansert avveining mellom Ptils rolle som høyrisiko-/teknologitilsyn og arbeidstilsyn.
- Medvirkning og partssamarbeid inngår som viktige forutsetninger for og prinsipper i Ptils virksomhet.

Med dette har departementet stadfestet og understreket et ønske om å videreføre viktige prinsipper som også har ligget til grunn for tilsynet med helse, miljø og sikkerhet slik det ble ivaretatt som en del av Oljedirektoratets tidligere oppgaver.

Det blir videre fastslått at Ptil og Oljedirektoratet skal kunne trekke på hverandres kompetanse, men likevel slik at dette ikke går utover hensynet til ryddighet og rolleklarhet.

Ptil har i 2005 prioritert innsats rettet mot følgende resultatmål:

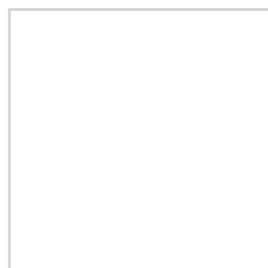
- Bidra til å redusere risikonivået for den samlede petroleumsvirksomheten.
- Utøve Ptils koordinerende rolle i petroleumssektoren aktivt og i samarbeid med berørte myndigheter.

- Gjennomføre et risikobasert tilsyn rettet mot entreprenører, operatører, rettighetshavere, styre og eiere.
- Utvikle og operasjonalisere tilsyn og rådgivning mot entreprenører i petroleumsvirksomheten.
- Videreutvikle tilsynet med petroleumsvirksomheten på land.
- Etablere hensiktsmessig ramme- og regelverk for virksomheten.
- Bidra til departementets arbeid med ny stortingsmelding om HMS
- Bidra til å samarbeide om HMS nasjonalt og internasjonalt gjennom å møte den økende internasjonaliseringen i bransjen på en måte som opprettholder sikkerheten uten å svekke konkurranseevnen.

Ptils oppgaver er omfattende og komplekse, i likhet med sætrekkene ved petroleumsvirksomheten som vi fører tilsyn med. Det betyr at en rekke enkeltaktiviteter går på tvers av resultatmålene ovenfor og dermed gir verdibidrag til flere av disse.

I videste forstand er hele Ptils virksomhet innrettet mot å sørge for at petroleumsvirksomheten drives forsvarlig med hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Når det gjelder virksomheten på kontinentalsokkelen, har vi under det første resultatmålet først og fremst prioritert oppgaver som sikter mot å framskaffe et best mulig bilde av risikoen, med særlig henblikk på risikoen for storulykke.

De andre resultatmålene, som også omfatter våre oppgaver i forhold til landanleggene, gjelder oppgaver som har betydning for de samlede utfordringene innenfor det helhetlige HMS-begrepet, eller som på en mer indirekte måte får betydning for storulykkesrisikoen.

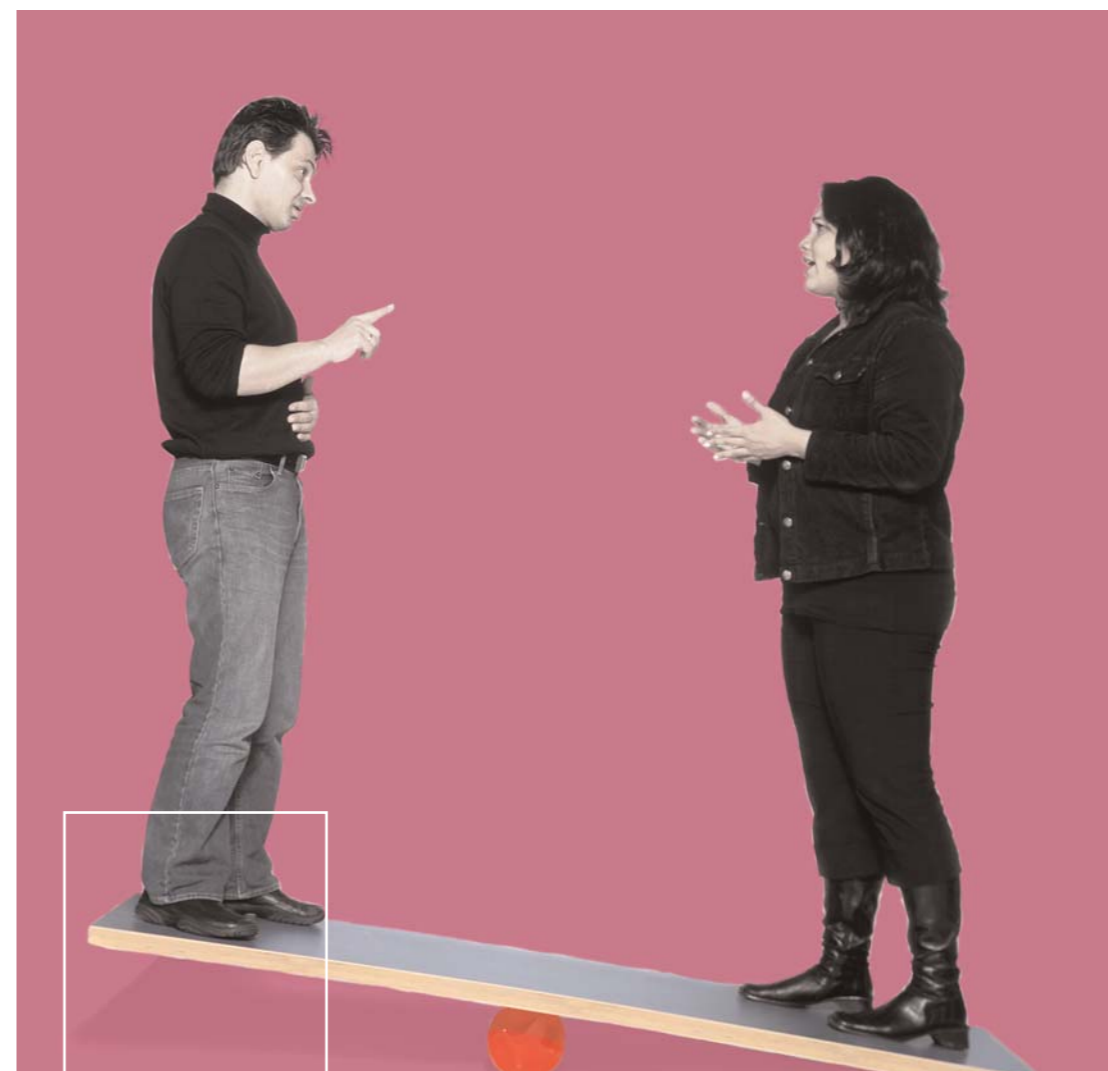
Tilsyn med helse, miljø og sikkerhet

Reduksjon av risikonivået

Beskrivelse av risikonivået
I utgangspunktet er hele vår virksomhet rettet inn mot å bidra til at helse-, miljø- og sikkerhetsrisikoen i petroleumsvirksomheten blir så lav som mulig. Resultater som er oppnådd under de øvrige resultatmålene gir dermed også direkte og indirekte bidrag til målet om å redusere risikonivået. Arbeidet rettet mot dette resultatmålet har først og fremst hatt til hensikt å framskaffe kunnskap om de faktiske risikoforholdene som

grunnlag for en felles virkelighetsoppfatning blant alle aktørene i industrien og som grunnlag for prioriteringer i vår myndighetsutøvelse.

Prosjektet "Utvikling i risikonivået - norsk sokkel" (RNNS) har vært videreført i 2005 og har en sentral rolle i det å framskaffe et mest mulig objektivt grunnlag for prioritering og planlegging av et tilsyn med en risikobasert tilnærming. Arbeidet er tuftet på et nært samarbeid mellom arbeidstakerne, industrien og myndighetene.

Hovedkonklusjonene i rapporten bygger på vurdering av 21 kategorier av fare- og ulykkessituasjoner. Disse er:

- Ikke-antent hydrokarbonlekkasje
- Antent hydrokarbonlekkasje
- Brønnspar/tap av brønnkontroll
- Brann/eksplosjon i andre områder, antennbar væske
- Skip på kollisjonskurs
- Drivende gjenstand
- Kollisjon med feltrelatert fartøy/innretning/skytteltanker
- Skade på plattformkonstruksjon/stabilitets-/forankrings-/posisjoningsfeil
- Lekkasje fra undervannsproduksjonsanlegg/rørledning/stigerør/brønnstrømsrørledning/lasteboye/lasteslange
- Skade på undervannsproduksjonsutstyr/rørledningssystemer/dykkerutstyr forårsaket av fiskeredskaper
- Evakuering (føre-var/nød- evakuering)
- Helikopterstyrt/nødlanding på/ ved innretning
- Mann over bord
- Personskade
- Arbeidsbetinget sykdom
- Full strømsvikt
- Kontrollrom ute av drift
- Dykkerulykke
- H₂S-utslipp
- Mistet kontroll med radioaktiv kilde
- Fallende gjenstand

Konklusjonene i rapporten gir klare føringer for de viktigste forhold det må gripes fatt i.

Også i 2005 har de hendelsestypene som har gitt størst bidrag til totalindikatoren for tap av liv ved storulykker på produksjonsinnretninger, vært hydrokarbonlekkasjer, brønnehendelser samt skip på kollisjonskurs, og for flyttbare innretninger; skader på bærende konstruksjoner. Samlet bidro disse med i overkant av 80 prosent av den totale risikoen for storulykke.

Vi viser for øvrig til rapporten og en sammendragsrapport av denne som foreligger som separate publikasjoner og er tilgjengelige i elektronisk form på Ptils nettsted, www.ptil.no/rnns

I tillegg til det løpende arbeidet med datainnsamling, bearbeiding og vurdering, har RNNS-prosjektet i 2005 vært preget av arbeidet med å inkludere petroleumsanleggene på land i datagrunnlaget. Det er etablert et metodisk grunnlag for dette som er kommunisert med landindustrien. En er nå i ferd med å etablere et system for rapportering som, så langt det har vært mulig, er tilpasset landanleggenes eksisterende systemer. Data fra landanleggene vil inngå i RNNS-prosjektet fra og med 2006.

Vi arbeider også kontinuerlig med å videreutvikle eksisterende risikoindikatorer, ved å raffinere disse til å bli mer presise og slik at de fanger opp de rette faktorene i risikobildet. Det har vært et betydelig samfunnsengasjement omkring risikoen ved petroleumsvirksomhet i Barentshavet i 2005. Vi har i denne sammenheng gitt faglig bistand i forbindelse med departementets deltakelse i utredninger tilknyttet spørsmål om åpning av Barentshavet til helårs petroleumsvirksomhet, som Stortingsmelding om helhetlig forvaltningsplan og Sameksistensgruppen.

Vi har i 2005 deltatt i forskningsprosjekter som gjør bruk av data fra RNNS-prosjektet i ulike anvendelser, og medvirket til framstillingen av artikler som er publisert i fagtidsskrifter.

I løpet av 2005 har vi vurdert og trukket konklusjoner av et feltarbeid som ble gjennomført i 2004 som en del av RNNS-prosjektet. Hensikten med arbeidet var å identifisere hvilke forhold som kan ha bidratt til merkbare forbedringer som er observert

som følge av en rekke tiltak som er gjennomført de siste årene i bransjen generelt og i enkeltelskaper. Disse tiltakene har rettet seg både mot teknisk tilstand, atferd, målrettet opplæring og ulike kampanjer på spesifikke områder. I feltarbeidet ble det lagt vekt på å få fram forskjellige aktørers syn på hva som oppleves som nyttig, meningsfullt og reelt forbedrende. Det ble gjennomført datainnsamling på to produksjonsinnretninger og en flyttbar innretning. Disse ble valgt ut blant annet på grunnlag av en særlig positiv utvikling på HMS-området. Hovedkonklusjonen fra feltarbeidet er at det er satsning over tid med tekniske, organisatoriske og menneskelige tiltak som gir resultater, mens ensidige "kulturtiltak" eller holdnings-tiltak ikke synes å ha tilstrekkelig virkning.

Ptils koordinerende rolle

I forhold til virksomheten på kontinentalsokkelen søker vi gjennom utøvelsen av tilsyn og i andre sammenhenger løpende å sikre god forståelse blant berørte etater og aktører for prinsippene i tilsynsordningen som er lagt til grunn for petroleumsvirksomheten. Som konkret eksempel har samarbeidet med Statens forurensningstilsyn (SFT) i forbindelse med granskning og tilsyn på "Eirik Raude"-innretningen ved leteboring i Barentshavet vært positivt.

For landanleggenes del står samarbeidet omkring utviklingen av det helhetlige regelverket sentralt med hensyn til synliggjøring av vår koordinerende rolle. Det har vært og er et nært samarbeid med Arbeidstilsynet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om samordning av de koordineringsrollene disse etatene innehar.

Vi har i 2005 inngått samarbeidsavtale med Arbeidstilsynet, som også omfatter bistand i tilsynet med land-

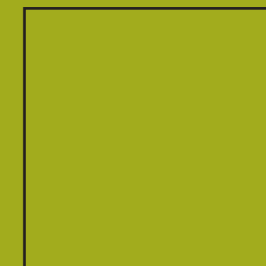
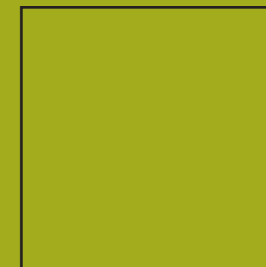
anleggene. I forhold til tilsynet på kontinentalsokkelen er det framforhandlet og utarbeidet ny bistandsavtale med Luftfartstilsynet. Videre har vi innledet samarbeid med Statens strålevern med sikte på å komme fram til en ny koordineringsavtale.

Ptil deltar i en arbeidsgruppe nedsatt i 2005 av Mattilsynet, som skal avklare grensesnittet mellom Mattilsynet og Helsetilsynet (Htil).

I de faste statusmøtene - særlig med de større selskapene - har vi lagt til rette for at også de koordinerte myndighetene deltar, slik at myndighetene i fellesskap kan orientere om etatenes erfaringer innenfor sine respektive ansvarsområder, herunder om hvordan samarbeidet med selskapet fungerer og om særskilte utfordringer. Vi har videre gjennomført arbeidsmøter ved behov sammen med henholdsvis SFT og Htil, for å ta opp mer prinsipielle saker, utveksle informasjon om planlagte aktiviteter og lignende.

Tilsynsvirksomheten

Tilsyn i form av revisjoner og granskning av søknader om samtykke og bruken av formelle virkemidler som pålegg og lignende, utgjør langt på vei kjernen i den samlede tilsynsvirksomheten. Erfaringer har vist at det hendelsesbaserte tilsynet, altså granskninger og tilsyn med selskapenes håndtering av kritiske situasjoner, gir svært viktige bidrag i den samlede måloppnåelsen. Selskapenes evne og mulighet til å lære av hverandre er også svært viktig, og vi har tatt initiativer for å bidra til iverksetting og oppfølging av for-

bedringstiltak og erfaringsoverføring på tvers av selskapene med bakgrunn i inntrufne hendelser.

I tillegg til de spesifikke tallene ovenfor, kommer en betydelig aktivitet i form av generell saksbehandling, møter og annen form for dialog med selskapene. Eksempelvis reagerer selskapene ofte på en tilfredsstillende måte på et varsel om pålegg, slik at vi ikke ser det nødvendig å utferdige pålegget. Antall varslede pålegg er således høyere enn antallet pålegg angitt ovenfor.

Tilsynet er systemrettet, slik at enhver tilsynsaktivitet har et element av orientering mot kvaliteten på selskapenes styringssystemer. En andel av tilsynsaktivitetene er imidlertid spesifikt rettet mot styringssystemene som sådanne. I de aller fleste tilsynsaktivitetene blir det gjort observasjoner av forhold med forbedringspotensial, som kommuniseres til selskapene gjennom tilsynsrapporter og i møtevirksomhet. Granskninger etter inntrufne hendelser så vel som planlagt tilsyn i 2005 har imidlertid også avdekket forhold av slik natur at det har vært nødvendig å gi pålegg.

Vi har i 2005 lagt vekt på å videreutvikle en felles forståelse i petroleumsvirksomheten for hva regelverkskravet til god HMS-kultur innebærer. Vi har i denne sammenheng bidratt med en rekke foredrag på seminarer og konferanser internt i enkelte selskaper og på tvers i næringen. Vi har blant annet pekt på at en god HMS-kultur forutsetter at industrien legger til rette for et kontinuerlig, kritisk og grundig arbeid for å redusere risiko og forbedre helse, miljø og sikkerhet. I denne sammenhengen understrekes det helhetlige samspillet mellom teknologiske, organisatoriske og menneskelige forhold som forutsetninger for en god HMS-kultur. Så langt det har passet, er HMS-kulturperspektivet blitt integrert i våre tilsynsaktiviteter. Ptil har også i 2005 arrangert en dagskonferanse med bred deltakelse fra partene i industrien, hvor det ble lagt vekt på å formidle forskningsresultater

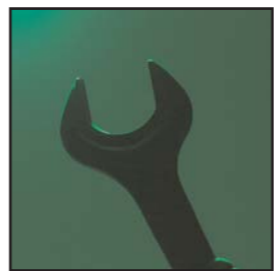
knyttet til effekten av tiltak og framgangsmåter i arbeidet med å skape god HMS-kultur. Seminaret ble svært godt mottatt, noe som tyder på at det fremdeles er behov for økt kunnskap på dette området.

Ptil har god erfaring med å gjennomføre bredt og systemrettet tilsyn mot selskapenes styring av arbeidsmiljø i egen virksomhet og overfor relevante entreprenører. Vi har både i 2004 og 2005 gjennomført tilsyn rettet mot forbedringsprosesser i selskapene over relativt lang tid og hvor et mangfold av arbeidsmiljøfaktorer er dekket. Verifikasjonsområdene velges ut fra selskapets utfordringer, revisjonsgruppens kompetanse og eventuelle andre prioriteringer. Tilsynsaktivitetene har avdekket flere svakheter i styringssystemer for oppfølging av arbeidsmiljøet i selskapene.

Bore- og brønnoperasjoner består av kompliserte arbeidsoperasjoner med stort risikopotensial for både person- og storulykker. Opplysninger som er innsendt til Ptil i 2004 viste at antall brønnehendelser var redusert for produksjonsboring, men at risikoen i hendelsene hadde økt. Ptil understreket overfor industrien at det ikke er tilstrekkelig å prioritere forbedring av tekniske løsninger for å redusere risikopotensialet, men at samspillet mellom menneske, teknologi og organisasjoner er helt sentralt for å redusere risiko i hendelsene. Dette perspektivet er fulgt opp både i granskning av hendelser relatert til bore- og brønnoperasjoner og i øvrig tilsyn.

Tilsyn og rådgivning mot entreprenører

Ptil etablerte høsten 2004 en intern gruppe med ansvar for tilsyn med entreprenører i petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel, som supplement til slikt tilsyn som gjennomføres som del av det øvrige tilsynet. Beslutningen om å opprette en egen gruppe for slikt tilsyn er forankret i Stortingsmelding nr 7 (2001-2002) - om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Erfaringer fra tidligere tilsyn og positive erfaringer med fokusert oppfølging mot eiere av flyttbare innretninger tilsa også en slik satsing fra vår side. Entreprenørbedriftene og deres interesseorganisasjoner har videre lenge ønsket mer direkte kontakt med Ptil. Endringen er også en konsekvens av den generelle utviklingen i retning av nye samarbeidsmodeller og driftskonsepter som finner sted i næringen. Mer enn 60 prosent av arbeidsstyrken i petroleumsindustrien er ikke-operatørsatte. Skadedata indikerer dessuten at entreprenørsatte står for en uforholdsmessig høy andel av alvorlige personskader.

I 2005 har vår strategi på dette området vært å spre informasjon om vår satsing mot entreprenører og å etablere kontakt med de største aktørene innenfor vedlikehold, modifikasjoner og brønnservice. Dette har vi gjort gjennom en møteserie med ni entreprenørselskaper, samt gjennom et bredt anlagt seminar.

Mot slutten av året ble det gjennomført revisjon mot to entreprenørselskaper innenfor vedlikehold og modifikasjoner. Konklusjonen fra disse var at aktørene ga et positivt inntrykk med hensyn til styring av helse, miljø og sikkerhet. Det ble i begge revisjonene gjort observasjoner av forhold med forbedringspotensial, og dialogen med selskapene på disse områdene har fungert godt.

Ordnings med samsvarsuttalelse (SUT)

Ordnings med samsvarsuttalelse har bidratt til økt ansvarliggjøring av selskapene som står for driften av flyttbare boreinnretninger og samtidig gitt økt forutsigbarhet for næringen. I 2005 ble det utstedt én samsvarsuttalelse for flyttbar boreinnretning, slik at det ved årsskiftet til sammen er utstedt 25 slike uttalelser. Eiere av to flyttbare boreinnretninger som gjennomfører boreaktiviteter i andre land, har i løpet av året meddelt at de ikke har til hensikt å vedlikeholde grunnlaget for samsvarsuttalelsen. Vi har dermed trukket tilbake uttalelsene for disse inn-

retningene, slik at det ved utgangen av året var 23 boreinnretninger med SUT.

En arbeidsgruppe og referansegruppe med deltakelse fra alle berørte parter har gjennomført arbeidet med å legge til rette for utvidelse av SUT-ordningen for flyttbare boreinnretninger til også å omfatte andre typer flyttbare innretninger. Forslag til nødvendig endring i rammeforskriften er utarbeidet og oversendt departementet for fastsettelse, og veiledningene til ordningen er blitt oppdatert.

Tilsyn med petroleumsvirksomheten på land

Etter at vi i 2004 la grunnlag for et effektivt framtidig tilsyn ved å skaffe oss oversikt over og gjøre oss kjent med anleggene på land og organisasjonene som driver disse, har vi i 2005 kommet i gang med ordinært tilsyn og annen oppfølging.

Tilsynet som vi har utøvd i 2005, er i samsvar med det grunnlaget og de forutsetninger som ble etablert i 2004, og som også innebærer en risiko-basert tilnærming. Vi har i stor grad videreført tidligere praksis fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap - DSB (tidligere DBE) og Arbeidstilsynet på en naturlig måte i forhold til prinsippene i tilsynsordningen for petroleumsvirksomheten, uten at dette synes å ha skapt ulemper for industrien. Hovedinntrykk at virksomheten drives på en forsvarlig måte og i samsvar med kravene i regelverket.

Tilsyn med arbeidstidsordninger på landanleggene har skapt utfordringer, blant annet ved en betydelig ressursbruk knyttet til behandling av avvikssøknader og utvikling av en metodikk for å håndtere dette området. I denne sammenheng har vi avventet den nye arbeidsmiljøloven, hvis endelige utforming ikke ble klarlagt før mot slutten av året. Vi har igangsatt vurdering av hvilke konsekvenser den nye arbeidsmiljøloven vil ha for vår framtidige myndighetsutøvelse på arbeidstidsområdet.

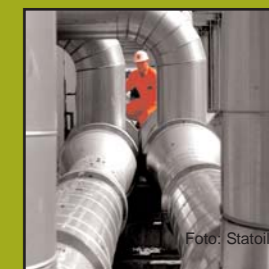

Foto: Statoil

Regelverk og rammer for virksomheten

Arbeidet med å utarbeide et nytt, helhetlig regelverk for petroleumsvirksomhet på land og på kontinentalsokkelen har pågått i henhold til fastlagt plan.

Regelverksarbeidet gjennomføres i et nært samarbeid med partene, hovedsakelig gjennom det partssammensatte Regelverksforum, men også ved separat møtevirksomhet med enkeltorganisasjoner etter behov.

Resultatene fra brukerundersøkelsen, som ble gjennomført i 2004, er systematisk gjennomgått og benyttet i arbeidet med regelverksutviklingen.

Det er et mål i arbeidet å etablere en regelverksstruktur som så langt det er hensiktsmessig er felles for virksomheten på land og på kontinentalsokkelen. I arbeidet aveies dette mot

intensjonen om at virksomheten på land ikke utilsiktet skal oppleve skjerpede krav. Det er også en ambisjon i arbeidet at det nye regelverket skal bidra til å skape og formidle et klartest mulig bilde av grenseflater mot andre involverte myndigheter.

Vi har ikke lyktes i å oppnå en omforent aksept hos koordinerte etater med hensyn til helhetlig regulering av styringssystemer og -verktøy på land og på kontinentalsokkelen. Forslag til løsning på dette området er oversendt departementet for beslutning.

Gjennom en godt koordinert innsats har vi oppnådd en samlet sett bedre slagkraft overfor de ulike standardiseringsorganisasjonene. I det nasjonale standardiseringsarbeidet er våre faglige prioriteringer blitt kanalisert inn gjennom den innflytelse vi har skaffet oss gjennom deltakelse i Standard Norges sektorstyre for petroleums-

virksomheten og i ekspertgrupper under denne. I 2005 har til sammen 23 medarbeidere deltatt i ulike ekspertgrupper på dette området.

Ny stortingsmelding om HMS

Ptils bidrag til departementets arbeid med ny stortingsmelding om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten har forløpt i samsvar med de forventninger departementet har uttrykt med hensyn til medvirkning. Vi har gjennomført vårt arbeid i nært samarbeid med partene i virksomheten, med Sikkerhetsforum som den sentrale samarbeidsarena.

Kommentarer fra partene til temaliste/inneholdsfortegnelse, som ble innhentet høsten 2004, er systematisk gjennomgått og innarbeidet i vårt bidrag så langt det er vurdert å være relevant for meldingen. Videre har partene medvirket direkte i ut-

arbeidelsen av forslaget til kapittel om dykking og delkapittel om kjemisk arbeidsmiljø og eksponering gjennom egne arbeidsgrupper. For øvrig har alle sentrale deler av meldingen vært gjennomgått med partene, som har gitt omfattende kommentarer.

Informasjon og data innhentet gjennom prosjektet "Utvikling i risikonivå - norsk sokkel" (RNNS) er i stor utstrekning benyttet for å underbygge faktagrunnlaget i bidraget til meldingen.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid om HMS Sikkerhetsforum

Sikkerhetsforum, hvor Ptil også i 2005 har hatt lederverv og sekretariat, har befestet sin stilling som den sentrale samhandlingsarenaen mellom partene i næringen og myndighetene innen helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten på norsk

sokkel og på land. Hovedsammen- slutningene på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i industrien er representert med til sammen 15 representanter, og Arbeids- og inkluderingsdepartementet deltar som aktiv observatør.

Det ble i 2005 avholdt fire ordinære møter i tillegg til et temamøte med utgangspunkt i årets rapport fra RNNS-prosjektet, hvor Sikkerhetsforum er en viktig premissetter. I 2005 har arbeidet med den nye stortingsmel- dingen om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten stått sentralt på Sikkerhetsforums agenda. Departementet har også benyttet Sikkerhetsforum som utgangspunkt for å nedsette arbeidsgrupper som har utredet problemområder som kjemisk eksponering og dykking i petroleumsvirksomheten. HMS-problemstillinger i tilknytning til opphogging, fjerning og modifikasjoner av innretninger og temaer som områdeberedskap, kreft- prosjektet, prosjekt om varmt arbeid og partssamarbeid, regelverksutvikling, samt en rekke andre problemstillinger, har vært under kontinuerlig drøfting og oppfølging.

Sikkerhetsforums årskonferanse har utviklet seg til å bli blant de viktigste møteplassene for kunnskaper og meninger om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Konferansen i 2005 hadde arbeidstitelen "Perspektiver for framtidens HMS" og samlet over 250 deltakere.

International Regulators' Forum

Gjennom samarbeidet i International Regulators' Forum (IRF) har vi også i 2005 bidratt innenfor forumets inten- sjon om å fungere som et nettverk av petroleumsmyndigheter for gjensidig støtte og rådgivning etter behov.

IRF har utarbeidet et system som skal gjøre det mulig å sammenligne skadestatistikker på de ulike lands sokler. I likhet med de øvrige deltak- erne i forumet, har vi i 2005 overført data om personskader, og resultater av denne datainnsamlingen ble drøftet på den årlige konferansen. Det viser seg at det er behov for forbedringer i sammenligningssystemet før resultater fra dette er egnet til offentliggjøring.

Vi har gjennom vår deltakelse i IRF bidratt til å utarbeide en oversikt over de forskjellige deltakerlandenes tiltak på området løfting og løfteutstyr, og utvekslet synspunkter om god praksis. Basert på disse innspillene vil IRF gå i inngrep med de internasjonale indus- triorganisasjonene i petroleumsvirk- somheten med sikte på å opprette en arbeidsgruppe som kan ta fatt i dette problemområdet.

Vi har videre bidratt aktivt ved for- beredelsen og gjennomføringen av en bredt anlagt myndighetskonferanse i London våren 2005 i regi av IRF, med deltakelse fra hele verden. Konferansen bidro til å belyse forskjeller og likheter i utfordringer og myndighetsutøvelse i petroleumsvirk- somheten i de forskjellige landene, og avdekket et klart behov for å videre- føre et globalt myndighetssamarbeid på området.

North Sea Offshore Authorities Forum

Gjennom samarbeidet i North Sea Offshore Authorities Forum (NSOAF) bidrar Ptil til å effektivisere nordsjø- landenes myndighetsutøvelse på området helse, miljø og sikkerhet. I tillegg til hovedforumet som møtes to ganger årlig, deltar vi i to underlig- gende arbeidsgrupper. Effektiviserings- gevinst både for myndigheter og industri nås gjennom forumets innsats for å komme fram til ordninger som minimaliserer behovet for gjentatt kontrollarbeid for innretninger som beveger seg over sokkelgrensene og gjennom arbeid for å oppnå gjensidig anerkjennelse av sikkerhetsopplæring og samordne kravene til denne.

Vi har i 2005 inngått en samarbeid- savtale med Health and Safety Executive i Storbritannia, som gjelder prinsipper og rutiner for praktisk samarbeid i planlegging og gjennomføring av tilsynsaktiviteter rettet mot felt og innretninger på sokkelgrensen. Mer detaljerte supp- lerende avtaler dekker eksisterende og nye felt og innretninger som Blane, Enoch og Langeled Sør.

ICRARD

Ptil har på vegne av myndighets- forumet ICRARD - International Committee on Regulatory Authority Research and Development - utviklet nettstedet www.icrard.org, som ble lansert høsten 2004. Nettstedet inne- holder en global oversikt over forsk- nings- og utviklingsprosjekter innenfor helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten, samt en unik søkemotor som kun indekserer håndplukkede nettsteder. I 2005 er ICRARD-siden videreutviklet både innholdsmessig og ved å inkludere flere nettsteder i søke- motoren. I løpet av året er nett- stedet promotert i hvert enkelt med- lemsland. I Norge har vi presentert www.icrard.org for relevante forsk- ningsmiljøer og oljeselskaper, og vi har i samarbeid med britiske myndig- heter promotert ICRARD på den britiske myndighetsstanden på messen/kon- feransen Offshore Europe i Aberdeen.

Annet internasjonalt myndighetssamarbeid

Gjennom bilateralt samarbeid med andre sokkelmyndigheter i Nord- Europa bidrar vi på faglig nivå til å møte internasjonaliseringen i bransjen innenfor flere områder - ved utveksling av kunnskap og erfaringer.

Vi har sammen med myndigheter i andre nordsjøland deltatt aktivt i The Offshore Mechanical Handling Equipment Committee (OMHEC) for å bedre sikkerhet ved kran- og løfte- operasjoner. Gjennom denne sam- arbeidsorganisasjonen er det på en effektiv måte blitt utarbeidet veiled- ningsdokumenter som industrien kan anvende. Norsok har tatt inn refe- ranser til dokumenter som gjelder kompetanse for kranførere og flagg- menn og kompetansekrav for sak- kyndig virksomhet. Det arbeides for tiden med ferdigstilling av et veiled- ningsdokument for vedlikehold av kraner og løfteutstyr. Viktigheten av innsatsen på dette området under- strekes av at samtlige seks dødsulykker som har inntruffet innenfor Ptils virksomhetsområde siden 1994, har skjedd i forbindelse med løfteoperasjoner.

Vi har medvirket til at det nå er avklart at OMHEC skal bli et råd- givende organ for NSOAF i spørsmål som gjelder kran- og løfteoperasjoner.

Ptil er også aktiv deltaker i European Diving Technology Committee (EDTC) som arbeider innenfor dykking i et europeisk perspektiv. Felles rammer for krav til kompetanse for utdanning av dykkepersonell er et synlig resultat av denne virksomheten. For tiden arbeides det med en tilnærming til det offisielle EU-system med sikte på formell anerkjennelse av organi- sasjonens arbeid.

Andre innsatsområder Allmenngjøring av tariffavtaler

I desember 2004 ble forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler gjort gjeldende på sju petroleumsanlegg

på land som ligger under Ptil's myndighetsområde. Ptil og Arbeidstilsynet fikk hjemmel til å føre tilsyn etter utlendingsloven.

Allmenngjøringslovens formål er å forhindre at utenlandske arbeidstakere tilbys lønns- og arbeidsvilkår som påviselig er dårligere enn det som følger av norske tariffavtaler. Ptil skal i denne sammenhengen bidra til at arbeidsinnvandrere får samme arbeidsvilkår og arbeidsmiljøbetingelser som øvrige arbeidstakere i Norge og ellers bidra til at lover og regelverk for arbeidsinnvandring blir effektivt overholdt. Det er også et formål å hindre konkurransevridning til ulempe for norske virksomheter og arbeidstakere.

Ptil har i 2005 ført tilsyn med

utgangspunkt i allmenngjøringsvedtaket, hovedsakelig som del av andre tilsynsoppgaver. I tilsynet legger vi vekt på å være godt synlige og har som ambisjon å skape tillit hos berørte parter og å oppnå god samhandling både i forvaltningen og med partene i arbeidslivet.

Som et resultat av tilsynet med allmenngjøringsloven gikk vi i 2005 til politianmeldelse av et entreprenørselskap som opererer på Melkøya ved Hammerfest. Operatørselskapet har som en del av sitt overordnede ansvar fulgt opp saken. De aktuelle kontraktsforholdene ble gjennomgått og arbeidskontraktene ble vesentlig endret på noen viktige punkter. På dette grunnlaget ble det aktuelle selskapet tatt inn på Melkøya igjen.

Ulykker, skader og hendelser

siden 1985.

Dødsulykke

En person ble drept i en arbeidsulykke på Nyhamna i Møre og Romsdal 28. juni 2005. Hendelsen skjedde under sikring av fjell i en lagerhall. Under trykkinjisering av sement slo utstyret tilbake og traff personen i halsen. Han døde noen timer senere av skadene han ble påført. Den omkomne var ansatt i et entreprenørselskap.

Gjennom granskningen kom det fram at denne typen arbeidsoppgaver har vært ansett som forholdsvis rutinepreget, slik at risikomomentene ved arbeidet har vært undervurdert. Det synes også å ha vært begrenset kunnskap om og forståelse av begrensningene i utstyret som blir brukt ved slikt arbeid. Ptil's granskning konkluderer med at de vesentligste bakenforliggende årsakene til hendelsen har sammenheng med manglende grundighet og systematikk i risikovurderingene hos entreprenøren og at selskapets styringssystem ikke har avdekket disse manglene.

Figur 1 viser antallet dødsulykker som har funnet sted innenfor Ptil's (tidligere Oljedirektoratets) myndighetsområde

Personskader

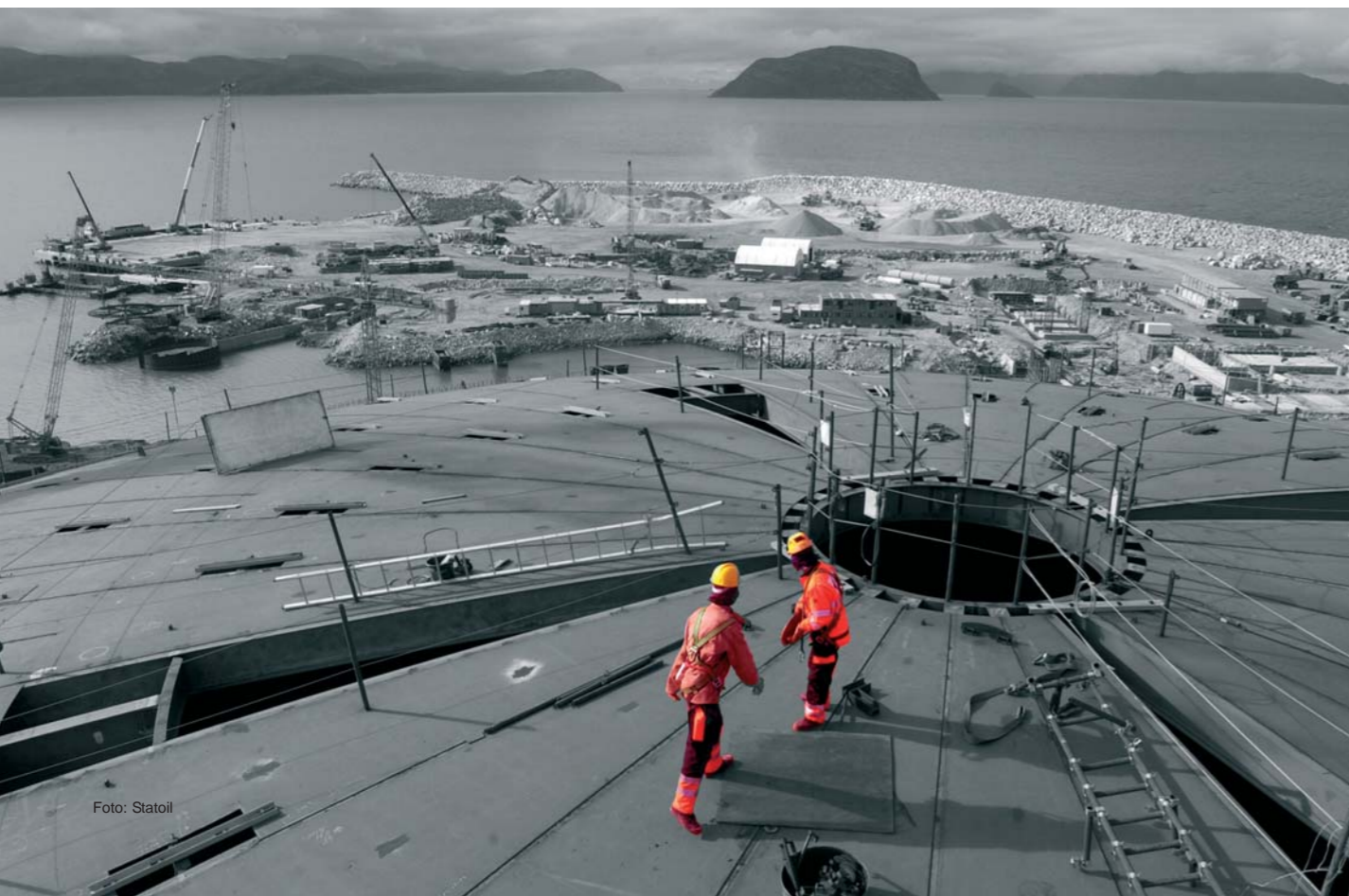
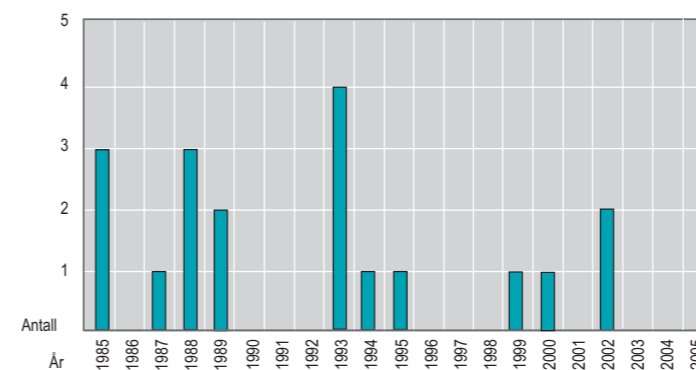
Antall personskader i 2005 er tilnærmet uendret fra 2004. Det ble rapportert 377 skader, mot 367 året før. Det har vært en liten økning i antall utførte timeverk, slik at skadefrekvensen viser en liten reduksjon. Nedgangen er imidlertid mindre enn de foregående årene. Det er ubetydelig forskjell mellom permanent plasserte og flyttbare innretninger i denne sammenhengen.

Figur 2 og 3 (s 35) viser personskadefrekvens for de ulike hovedaktivitetstypene på henholdsvis permanent plasserte og på flyttbare innretninger.

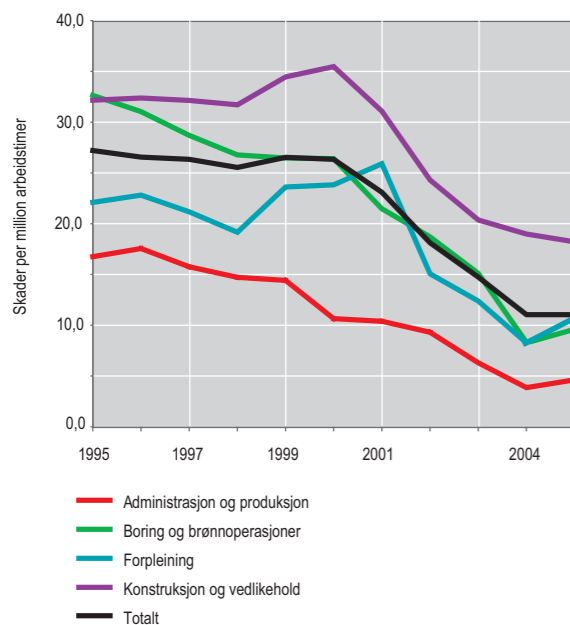
Antallet alvorlige personskader har økt fra 30 i 2004 til 44 i 2005. Dette markerer et tydelig brudd på den sammenhengende nedgangen i alvorlige skader siden 2001. Økningen gjelder både permanent plasserte og flyttbare innretninger.

Figur 4 viser at det fortsatt er lavere skadefrekvens for operatøransatte enn for entreprenøransatte, men forskjellen er mindre enn i 2004. Figuren og tallene som ligger til grunn for den, betyr

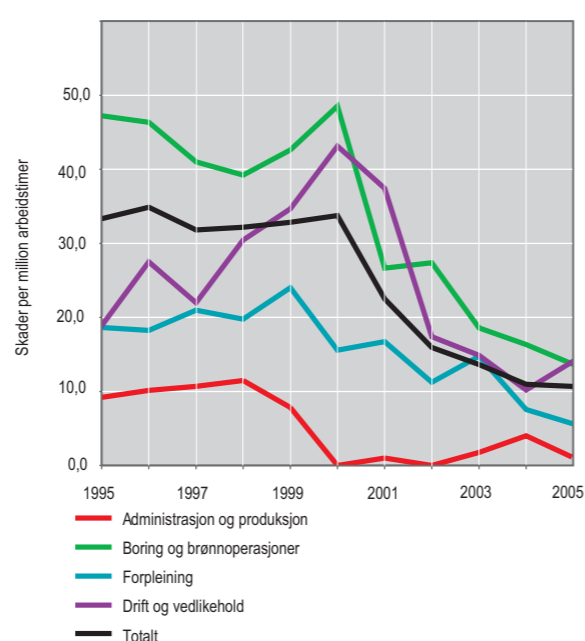
Figur 1: Dødsulykker 1985 - 2005

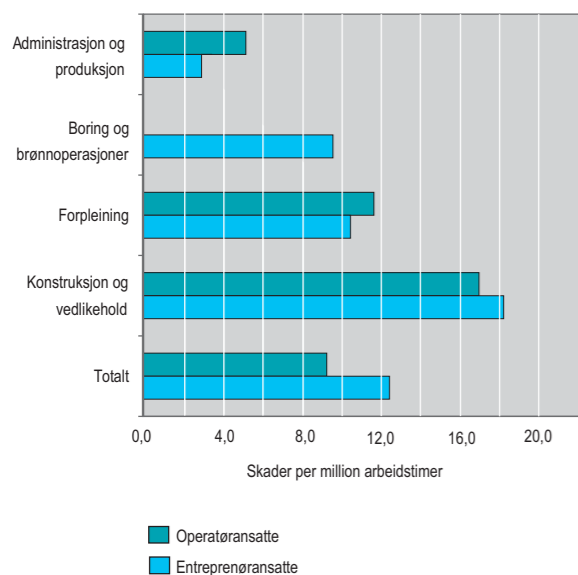
Figur 2: Personskadefrekvens på permanent plasserte innretninger

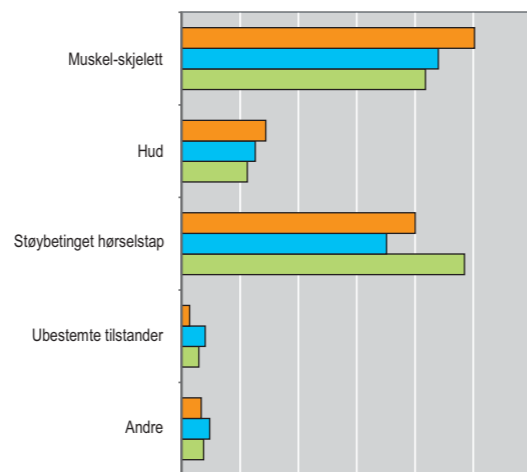
Figur 3: Personskadefrekvens på flyttbare innretninger

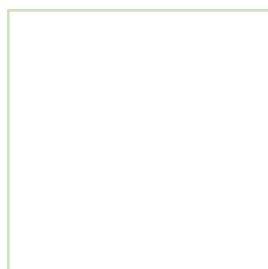
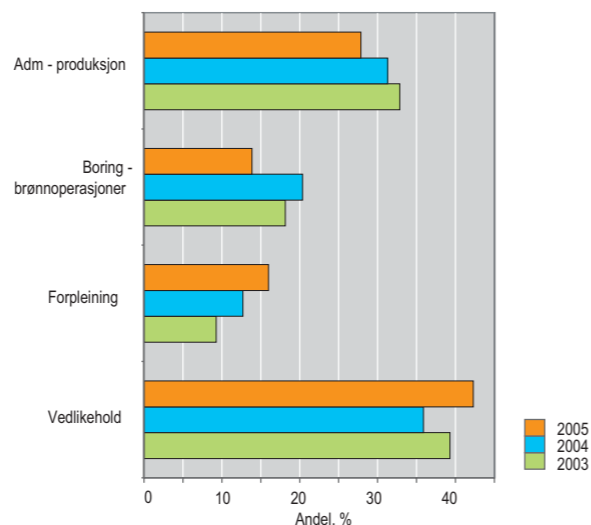
Figur 4: Personskadefrekvens for operatør- og entreprenøransatte på permanent plasserte innretninger

Figur 5: Arbeidsbetingede sykdommer Diagnosegruppefordeling

Figur 6: Arbeidsbetingede sykdommer fordelt på stillingskategori

ikke nødvendigvis at entreprenørselskapene har en lavere sikkerhetsytelse enn operatørselskapene, men kan si noe om hvem som utfører de mest utsatte arbeidsoppgavene. Boring og brønnoperasjoner utføres for eksempel så godt som utelukkende av entreprenører, slik at det ikke finnes noe sammenligningsgrunnlag her. For arbeidskategorier som er mer sammenlignbare, som administrasjon og forpleining, viser skadefrekvensen små forskjeller mellom operatøransatte og entreprenøransatte.

Tallmateriale som danner grunnlag for oversiktene her, kan finnes på Ptils nettsted www.ptil.no. Vi viser for øvrig til rapporten "Utvikling i risikonivå - norsk sokkel" og sammendragsrapporten fra denne, som begge foreligger som separate publikasjoner og som også er tilgjengelige i elektronisk form på Ptils nettsted.

Arbeidsbetinget sykdom

I tillegg til lidelser for den enkelte, påfører arbeidsbetingede sykdommer samfunnet og bedriftene betydelige kostnader. Forekomst av arbeidsbetinget sykdom kan være en indikator for kvaliteten av arbeidsmiljøet, og Ptil arbeider for at selskapene skal bruke opplysninger om forekomst av og årsaker til arbeidsbetinget sykdom aktivt i det forebyggende verne- og miljøarbeidet.

Det ble mottatt 535 meldinger om arbeidsbetinget sykdom i 2005, som er noe lavere enn året før, da det ble mottatt 561 meldinger. De årlige endringer i tallene må imidlertid vurderes med varsomhet, fordi det er grunn til å tro at det fortsatt er varierende grad av rapportering fra selskapene. Vi har i 2005 foretatt en oppgradering og gjennomgang av vår database for arbeidsbetinget sykdom. Blant annet er enkelte tilfeller av dobbeltrapportering fjernet. Dette har medført at det er noen mindre endringer i tallmaterialet for de foregående årene.

Figur 5 viser at muskel-/skjelettlidelser utgjorde den største diagnosegruppen også i 2005. Med hensyn til slike

lidelser skiller petroleumsvirksomheten til havs seg ikke vesentlig fra annen industri- og næringsvirksomhet i Norge. De to viktigste årsaksgruppene for muskel-/skjelettlidelser er tunge byrder eller løft og repetitivt, monotont arbeid, idet disse står for nærmere 2/3 av antall tilfeller. At tunge løft utgjør en så stor andel kan synes vanskelig å forklare i lys av økt mekanisering, men viser desto tydeligere at det er viktig med god tilrettelegging av arbeidet.

Hørselstap forårsaket av støy står fortsatt for en betydelig del av de rapporterte tilfellene og utgjorde den nest største diagnosegruppen i 2005. For denne gruppen lidelser kan det forventes at tallene, på grunn av en noe uregelmessig rapporteringspraksis, vil vise svingninger uten at det nødvendigvis reflekterer endringer i arbeidsmiljøet med hensyn til støybelastning.

Hudlidelser utgjør også en stor diagnosegruppe. Mange av tilfellene er håndeksem som følge av kontakt med oljebaserte produkter.

Figur 6 viser hvordan de rapporterte tilfellene fordeler seg på stillingskategoriene. Vedlikeholdspersonell står fortsatt for den prosentvis største andelen av arbeidsbetinget sykdom. For gruppen boring og brønnoperasjoner holder andelen seg på omtrent samme nivå som de foregående årene etter en markert reduksjon fra en topp i 2002. Bore- og brønnpersonell framstår likevel som en utsatt gruppe, særlig med hensyn til støybelastning. Innrapporteringen i kategorien hørselstap varierer en del i de ulike årene og vil kunne føre til endringer i fordelingen av arbeidsbetingede sykdommer mellom stillingskategoriene.

Kjemisk arbeidsmiljø

Norske medier tok høsten 2005 med stor tyngde opp spørsmålet om hvilke sykdommer og skader oljearbeidere kan ha pådratt seg som resultat av kontakt med kjemikalier i den første tiden med petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. På initiativ fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet ble det nedsatt en partssammensatt

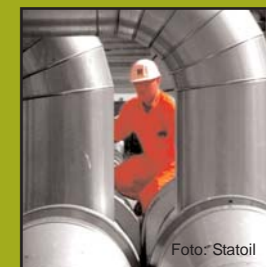

Foto: Statoil

arbeidsgruppe som skulle rapportere til Sikkerhetsforum, og som skulle utrede både historisk og nåværende risiko i forbindelse med bruk av kjemikalier. Departementet har uttrykt en klar forventning til næringen om å bidra aktivt for å få fram best mulige svar til de som frykter langtidsskader av tidligere eksponering. Arbeidsgruppens rapport danner grunnlaget for et eget kapittel om kjemisk arbeidsmiljø i HMS-meldingen for petroleumsvirksomheten som skal behandles i Stortinget våren 2006.

Tilsyn som Ptil gjennomførte i 2005 har vist at selskapene ikke i tilstrekkelig grad følger opp viktige prinsipper for risikostyring på området kjemisk arbeidsmiljø. I mange tilfeller dreier dette seg om manglende eller mangelfull gjennomføring av faglig kvalifisert risikovurdering av kjemikaliebruk. Dermed brytes styringsløyfen, og resultatet kan bli at risikoreducerende tiltak ikke blir iverksatt eller ikke treffer godt nok i forhold til det aktuelle risikobildet. Erfaringene fra tilsynset understøttes også av resultatene fra

risikoindikatorer for kjemisk arbeidsmiljø som er en del av prosjektet Utvikling i risikonivå - norsk sokkel (RNNS).

Fjerning av innretninger skaper enkelte særskilte arbeidsmiljøutfordringer. Ett eksempel er skjærebrenning på malte stålkonstruksjoner, hvor røyk fra arbeidsoperasjonen kan inneholde kjemiske stoffer som selv i lave konsentrasjoner kan medføre akutte og kroniske helseeffekter. I tilsyn i forbindelse med fjerningsoperasjoner i 2005 ble Ptil oppmerksom på at det ikke var gjennomført risikovurderinger av arbeidet og ikke innført tiltak som var tilstrekkelige til å sikre arbeidstakernes helse. Operatøren stanset arbeidet inntil det var gjort kartlegginger og gjennomført nødvendige tiltak. Risiko knyttet til fjerning og opphogging av innretninger fikk for øvrig også en del medieoppmerksomhet i 2005, og temaet ble tatt opp i Sikkerhetsforum. I denne sammenhengen samarbeider Ptil med Arbeidstilsynet for å bidra til forbedring av arbeidsmiljøforhold både til havs og på opphoggings-

lokalitetene på land.

Gasslekkasjer og branner

Gasslekkasjer og branner på sokkelen
Antall hydrokarbonlekkasjer større enn 0,1 kg/s har vist en fallende tendens de siste årene, som vist i figur 7. Målet som myndighetene og industrien sammen hadde satt om å halvere antall hydrokarbonlekkasjer større enn 0,1 kg/s innen 2005, målt mot gjennomsnittet i 2000-2002, ble nådd, noe Ptil er svært tilfreds med. Lekkasje over 0,1 kg/s klassifiseres som betydelig, men selv de minste av disse lekkasjene - mellom 0,1 og 1 kg/s - vil kunne få alvorlige konsekvenser ved antennelse, spesielt i lukkede rom.

En av lekkasjene i 2005 var i kategorien stor, det vil si større enn 10 kg/s. Hendelsen inntraff i forbindelse med oppstart av et prosesanlegg etter en vedlikeholdstans. Det oppstod et trykkstøt som førte til at en pakning ble blåst ut, og hydrokarbonlekkasjen som fulgte, er beregnet til 20 kg/s. Lekkasjen var imidlertid kortvarig. Samtidig lekket det ut 1,5-2 m³ kondensat. Dette ble samlet opp og håndtert, slik at det ikke oppstod utslipp til sjø. Selskapets gransking av hendelsen avdekket forbedringspunkter på en rekke områder, og konkluderer med behov for konkrete tiltak både på kort og på lang sikt.

Operasjonell feilhandling utgjør den største årsaksgruppen av hydrokarbonlekkasjer. Oftest vil det dreie seg om en kombinasjon av menneskelige, organisatoriske og tekniske forhold.

Årsaksforholdene til lekkasjer fra utstyr, ventiler, koblinger eller brudd kan ofte finnes i uheldig design, uhensiktsmessige innkjøp samt mangelfullt eller feilaktig vedlikehold.

Figur 8 viser utviklingen i antall branner som har ført til eller er vurdert å ha potensial for skade på mennesker eller utstyr. Det framgår av figuren at antallet slike branner har vært forholdsvis konstant over en årrekke, og det inntraff tre slike branner i 2005. Ingen av disse brannene medførte

personskader og alle ble effektivt bekjempet. Alle brannene har sammenheng med at brennbar væske er kommet i kontakt med varme overflater på dieseldrevne enheter.

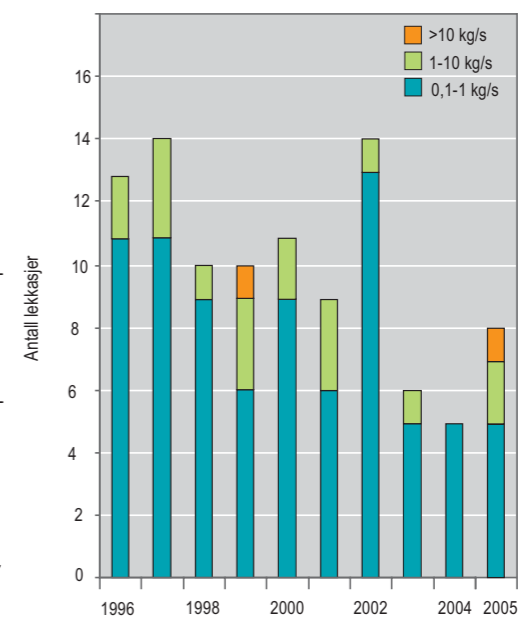
Enhver brann på en innretning på sokkelen er en alvorlig hendelse, men omstendighetene omkring brannene som inntraff i 2005 var slik at de ga lite bidrag til totalrisikoen. Det er branner og eksplosjoner som involverer hydrokarboner, som først og fremst har potensial til å gi en storulykke. Branner i elektrisk utstyr, hjelpeutstyr, brannfarlige væsker og lignende vil vanligvis ha et mindre dramatisk forløp, slik at det er flere muligheter for bekjemping. Dersom viktige beredskapstiltak svikter, kan imidlertid også slike branner gi store skader.

Rapporten "Utvikling i risikonivå - norsk sokkel" (RNNS) gir mer utdypende informasjon og vurdering av risikoforhold ved hydrokarbonlekkasjer og branner.

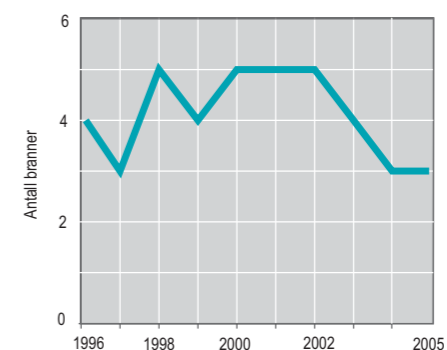

Som et bilde på de forskjellige lekkasjeratene vil en gasslekkasje på 0,1 kg/s som antennes, tilsvare varmeeffekten fra 700 gassdrevne terrassevarmere av typen som er blitt vanlige i mange hjem og på utendørs serveringssteder. Dette bildet illustrerer at selv en "liten" lekkasje har potensial for å kunne utløse en svært alvorlig hendelse.

Figur 7: Hydrokarbonlekkasjer 1996 - 2005

Figur 8: Kritiske branner 1996 - 2005

Gasslekkasjer og branner på landanlegg

Det er rapportert 16 hydrokarbonlekkasjer og sju branner på landanleggene i 2005. En av lekkasjene vurderes som alvorlig, mens enkelte andre er fulgt opp av Ptil fordi hendelsene har avdekket svakhetspunkter i selskapenes styring med forhold som skal hindre lekkasjer.

Fra 2006 vil gasslekkasjer på landanleggene, sammen med andre indikatorer for samlet risiko, inngå i RNNS-prosjektet.

Skader på strukturer og rørledninger

Ptil får rapporter om skader på og hendelser i forbindelse med bærende konstruksjoner og rørledningssystemer. Dataene klassifiseres i kategoriene 'ubetydelig', 'liten' og 'stor'. De to første er hendelser som ikke krever utbedring eller oppfølging i særlig grad. Hendelser i kategorien 'stor' omfatter lekkasjer i rørledninger og stigerør, tilfeller av utknekkning av rørledninger samt utvending og innvendig korrosjon - avhengig av skadeomfang og kritikalitet.

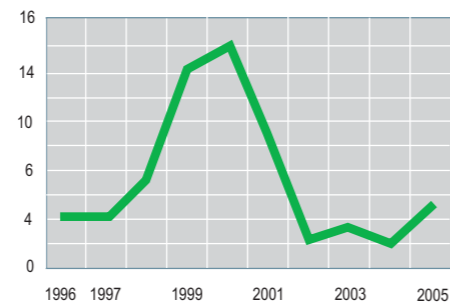
For rørledningssystemer er det rapportert om manglende understøttelse av en gassrørledning (frispen) innenfor sikkerhetssonen. Denne hendelsen er klassifisert som stor. Det ble videre rapportert ett brudd av en fleksibel vanninjeksjonsrørledning og horisontal utknekkning av en oljerørledning.

For bærende konstruksjoner er det rapportert om én sprekke i skroget på en flytende produksjonsinnretning. Om lag 20 liter sjøvann per minutt strømmet inn gjennom sprekken. Sprekken er tettet midlertidig, og permanent utbedring er planlagt gjennomført sommeren 2006.

I 2005 ble det rapportert om fem sammenstøt mellom fartøy og innretninger. Det alvorligste sammenstøtet inntraff da et forsyningsfartøy i tett skodde kjørte inn i innretninger

på Ekofiskfeltet. Det ble også rapportert ett tilfelle hvor to fartøy støtte sammen under utføring av oppdrag innenfor innretningens sikkerhetssone, ett tilfelle hvor fartøy støtte sammen under rørleggingsoppdrag og ett tilfelle hvor tankskip støtte inn i kaianlegg ved ankomst til et petroleumsanlegg på land.

Figur 9: Sammenstøt mellom fartøy og innretning 1996 - 2005

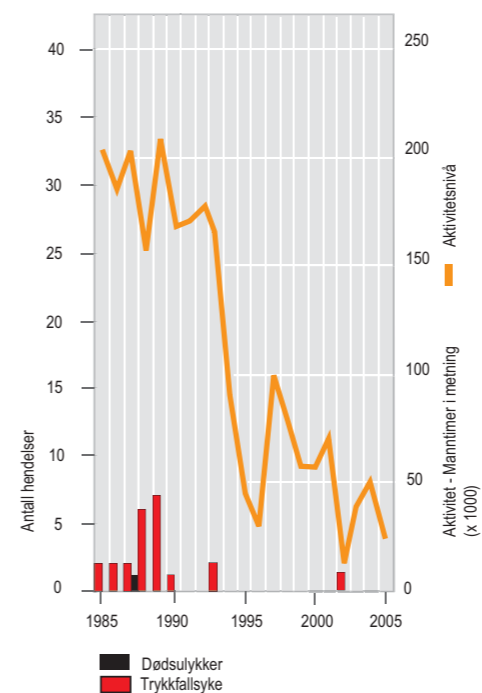
Figur 9 angir antall sammenstøt mellom fartøy og innretninger. Fartøy som støter sammen eller støter inn i kaianlegg, er ikke med i denne oversikten. Den positive utviklingen for noen år siden, etter at myndigheter og næringen sammen satte søkelyset på problemet, kan synes å ha snudd. Det er imidlertid for lite grunnlag til å si om økningen fra 2004 til 2005 kan signalisere en negativ utvikling, og Ptil vil fortsatt være opptatt av hvordan industrien håndterer denne risikoen.

Dykking

I 2005 var det ingen rapporterte personskader og ingen rapporterte tilløp til faresituasjoner ved verken metningsdykking eller overflateorientert dykking på norsk sokkel. Siste gang det inntraff en dødsulykke i forbindelse med dykking på norsk sokkel var i 1987. Det har vært få tilfeller av trykkfallsyke de siste 15 årene. Figur 10 viser fordelingen av slike tilfeller sammenholdt med aktivitetsnivået fra 1985 til 2005.

Det ble i 2005 gjennomført 23 773 persontimer i metning. Dette er en tilnærmet halvparten av aktivitetsnivået i forhold til 2004.

Figur 10: Dødsulykker og trykkfallsyke ved metningsdykking

Aktivitetsnivået for overflateorientert dykking var på 115 timer i vann. Det er også betydelig lavere enn i 2004.

Aktivitetsnivået for metningsdykking forventes imidlertid å bli betydelig i 2006 på grunn av enkelte planlagte konstruksjons- og inspeksjonsprosjekter som vil kreve betydelig dykkevirksomhet.

Ptil har etablert databasen DSYS for å registrere og systematisere opplysninger om hendelser i forbindelse med bemannede undervannsoperasjoner (dykking). Databasen bygger på meldinger på Rikstrygdeverkets skjema med vedlegg og via aktivitetsrapporter fra operatørselskapene. Dette materialet blir så gjennomgått i Ptil.

Rapporten fra DSYS for 2005 inneholder statistikker og analyser basert på data fra perioden 1985-2005. Rapporten fra denne dykkerdatabasen er nå tilgjengelig på Ptils nettsted.

Arbeids- og sosialdepartementet (nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet) besluttet i juni 2005 å opprette en arbeidsgruppe som skulle se på dagens utfordringer vedrørende dykking i petroleumsvirksomheten og gi innspill til ny stortingsmelding om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Bakgrunnen for dette var blant annet en innstilling fra stortingets kontroll- og konstitusjonskomiteen om pionerdykkerne i Nordsjøen. Ptil la til rette for at en partssammensatt gruppe ble nedsatt med forankring i Sikkerhetsforum. Ptil ledet arbeidet og hadde også sekretærfunksjonen. Gruppen leverte sin rapport til departementet i september 2005.

Skade på livbåter

Under en test i forbindelse med installering av fritt fall-livbåter på Veslefrikk B sommeren 2005, oppsto det skade på en livbåt av slisketyper. Denne livbåttypen vil, når den løses ut, gli på et sliskearrangement slik at den får en horisontal bevegelse i fallet, i motsetning til "dropp"-livbåter, som faller vertikalt i sjøen.

Operatørens granskningsrapport konkluderer med at den aktuelle livbåten kunne ha fabrikmessige og/eller designmessige svakheter i overbygget. Omfattende analyser og modellforsøk bekreftet at båttypen hadde en designsvakhet. Denne svakheten innebar at overbygget (taket) ble bøyd ned under sjøsettingen i så stor grad at det medførte betydelig fare for personellet om bord.

Som følge av dette igangsatte Statoil et prosjekt for å utbedre og forsterke livbåter av denne typen. Det inngikk også i prosjektet å undersøke tilsvarende fritt fall-livbåter på sokkelen. I løpet av høsten 2005 ble fritt fall-livbåter av slisketyper forsterket utover de gjeldende designkravene og installert på ny.

Parallelt med denne oppgraderingen startet en gjennomgang av tilsvarende fritt-fall-livbåter av dropptypen fra

Metningsdykking

Det jobbes fra en dykkerklokke, som transporterer dykkeren under trykk fra trykkammeret på dykkefartøyet og til arbeidsstedet.

Dykkeren oppholder seg i trykkammeret på dykkefartøyet mellom arbeidsøktene (klokkeløpene).

Overflate-

orientert dykking

Dykkeren går i vannet på overflaten, utfører jobben på det aktuelle arbeidsdypet, inntil 50 meter, og returnerer til overflaten. Ekstra kompresjon og dekompresjon i kammer på overflaten kan være en del av slik dykking.

samme leverandør, fordi det ble funnet å være store designmessige likhetstrekk. Som følge av at samme feil ble konstatert og at flere operatører og redere denne gangen ble berørt, ble prosjektet med oppgradering av disse båtene videreført i regi av Oljeindustriens Landsforening (OLF). Ptil følger dette prosjektet som observatør. Oppgradering av fritt fall-livbåter av droptypen pågår.

Undersøkelser av livbåter fra en annen leverandør medførte at det i slutten av oktober ble innført restriksjoner i bruken av en tredje type fritt fall-livbåt ved at det ble iverksatt operasjonelle begrensninger. I praksis innebar dette at det ble innført et system for å sikre at personer over en viss høyde skulle sitte på bestemte plasser for å sikre at alle har tilstrekkelig klaring over hodet. Testing og analyser for denne modellen av fritt fall-livbåter pågikk fortsatt ved utløpet av 2005.

Ptil iverksatte som følge av dette et omfattende oppfølgingsarbeid av Statoils prosjekt og har videre vært observatør i OLFs livbåtprosjekt, hvor også de ansattes organisasjoner deltar. De bekreftede meldingene om svakheter i designkrav har også ført til at Ptil i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet har igangsatt et større arbeid for å gjennomgå krav i regelverket til design, prototype- og installasjonstesting. Målet har vært å styrke krav først i nasjonalt og deretter internasjonalt regelverk for bygging av fritt fall-livbåter. Først og fremst vil vi nå i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet styrke det nasjonale kravet til design og testing, men over tid søker vi å påvirke krav i internasjonalt maritimt regelverk. Vi ser også på mulighet og behov for forsterkninger av andre krav utover det som er direkte knyttet til sikkerhet og forhold til design og testing (komfort, plass, etc.)

Ptil vurderer fortsatt fritt fall-livbåter som den for tiden best tilgjengelige teknologien innenfor rask og sikker livbåtevaktering.

Hvis været blir verre

Global oppvarming som sannsynlig effekt av utslipp av klimagasser, får stadig større oppmerksomhet i samfunnet. Ptils rolle i denne sammenhengen er å se til at de ansvarlige selskapene sørger for at framtidige effekter av klimaendringer ikke fører til økt risiko for mennesker, miljø og økonomiske verdier i petroleumsvirksomheten.

Økt gjennomsnittstemperatur globalt og regionalt vil få varierende virkninger på innretningene og virksomheten på disse, men ikke alle i negativ retning.

Høyere temperatur vil kunne redusere behovet for særskilte vinteriseringstiltak, og innretninger uten slike tiltak vil kunne brukes lengre nord. På den annen side vil økt temperatur kunne føre til at korrosjonshastigheten øker noe.

Større temperaturforskjeller mellom sjø og land antas å ville føre til økt hyppighet av lavtrykksdannelser og til at stormhyppigheten dermed vil øke. Flere dager i året med høye vindstyrker og tilhørende bølger vil kunne føre til at utmattingslevetiden for innretningene blir kortere. Dette vil måtte kompenseres blant annet med økt hyppighet av inspeksjon og vedlikehold. Økt stormhyppighet vil også kunne skape begrensninger ved at marine operasjoner ikke kan utføres som planlagt, slik at det kan oppstå forsinkelser i prosjekter der slike operasjoner inngår.

Om regelverk, vind og bølger

Regelverket krever at alle innretninger på norsk sokkel skal være uskadet etter en hundreårsstorm, det vil si med et vær som statistisk sett forekommer én gang i løpet av en hundreårsperiode. Det betyr vind opp til 40 meter i sekundet (m/s), mens grensen for orkan er 32 m/s. Alle innretninger bygget etter 1984 skal i tillegg tåle en titusenårsstorm uten at hovedsikkerhetsfunksjoner

bryter sammen, uten at personell blir skadet eller at vesentlig forurensing oppstår. Den vindstyrken som statistisk vil forekomme én gang i løpet av en titusenårsperiode, er om lag 50 m/s. Til sammenligning hadde orkanen "Katrina", som rammet New Orleans/Mississippi-området i USA høsten 2005, vindstyrke opp til 78 m/s - altså langt over en titusenårsverdi for norsk sokkel. Orkanen holdt 56 m/s da den traff fastlandet. Tropiske orkaner oppstår som følge av temperaturforskjeller mellom luft og sjø, og når luften er svært mye varmere enn sjøen. Orkaner i våre farvann vil ikke kunne gi så store vindstyrker som i tropiske orkaner. Kraftige lavtrykk i våre farvann dannes når kald luft fra Grønland kommer ut over åpent hav og treffer varm luft. Selv om vindstyrken er mindre enn i tropiske orkaner, vil bølgene som dannes i våre farvann likevel kunne bli større. Det kan skje fordi bølge størrelsen ikke bare er avhengig av vindstyrken, men av hvor lenge vinden blåser i samme retning og lengden på den strekningen vinden kan bevege

seg fritt over. Det har også betydning hvilken hastighet senteret i lavtrykket forflytter seg med. Lavtrykk i våre farvann beveger seg normalt langsommere enn lavtrykkene som skaper tropiske orkaner, slik at det over tid bygges opp større bølger. Ved en hundreårsstorm er bølgene beregnet å bli størst på Haltenbanken utenfor Midt-Norge, med vel 30 meter. I Barentshavet og på Ekofiskfeltet vil tilsvarende bølgehøyde være inntil 25 meter.

Faste innretninger er bygget med klaring mellom havoverflaten og dekket for å ta hensyn til slike bølger gjennom hele levetiden. På flere felt i sørlig del av Nordsjøen (norsk del) synker imidlertid havbunnen. Det fører til at innretningene gradvis blir stående dypere i sjøen og dermed blir mer sårbare for bølger i forbindelse med storm. På disse feltene iverksettes en rekke tiltak ved varsel om orkan. Det dreier seg om evakuering, flytting og sikring av bevegelig utstyr og stenging av produksjonen.

ÅRSBERETNING 2005
PETROLEUMSTILSYNET

Foto: Statoil

Drift og organisasjon

Ptils organisasjon

Ved utgangen av året hadde Ptil 160 ansatte. Omregnet i fulltidsstillinger utgjør dette 149 årsverk.

Av de ansatte er 46 prosent kvinner og 54 prosent menn. I ledende stillinger er 42 prosent kvinner. Ptil arbeider for å oppnå en jevnere fordeling mellom kjønnene i alle stillingskategorier.

Sykefraværet i 2005 var 3,4 prosent, mot 3,6 året før. Gjennomsnittsalderen er 47,2 år. Ptil ønsker å utgjøre en del av et inkluderende arbeidsliv, og har inngått avtale som IA-bedrift.

Hele åtte prosent av de ansatte sa opp sine stillinger i 2005, mot 2,5 prosent i 2004. Innenfor kjernefagene var avgangen på 12 prosent, mot 4 året før. Dette reflekterer en tilspissing av arbeidskraftsituasjonen for høyt kvalifiserte fagfolk på petroleumsektoren. Ptils intensjon om å øke kompetansenivået for å kunne ivareta nye oppgaver er dermed ikke innfridd.

Hovedledelsen

Ptils hovedledelse består av seks direktører samt presseansvarlig - totalt sju personer. Hovedledelsen har det overordnede ansvaret for Ptils virksomhet.

Tilsynet ledes av direktør Magne Ognedal.

Tilsyn

Tilsynslagene er organisert i forhold til seks grupper som aktørene i virksomheten er inndelt i.

- Kontaktpersonene, som er faste kontaktpunkter for definerte aktører, arbeider i de respektive tilsynslagene.
- Tilsynskoordinatorerne er også tilknyttet lagene. De har produktansvaret og formell vedtaksmyndighet.

Ansvarlige ledere er tilsynsdirektørene Anne Vatten og Finn Carlsen.

Fag

Ptil er inndelt i sju fagområder, hvert med en fagleder som har personalansvar og ansvar for kompetanseutvikling innenfor sitt fagområde.

Fagområdene er:

- Bore- og brønntechnologi
- Prosessintegritet
- Konstruksjonssikkerhet
- Logistikk og beredskap
- Arbeidsmiljø
- HMS-styring og juss
- Kommunikasjon og samfunnskontakt

Fagavdelingen allokere personellressurser til tilsynsoppgaver og tverrgående prosjekter.

Ansvarlig leder for de sju områdene er fagdirektør Øyvind Tuntland.

Rammesetting

Den rammesettende virksomheten omfatter:

- Regelverksutvikling og standardiseringsarbeid
- Samarbeid med andre lands myndigheter og overordnet departement innenfor området rammesetting
- EØS-innarbeidelse og fortolkningspraksis
- Utvikling av samarbeids- og koordineringsavtaler
- Håndtering av høringsaker tilknyttet rammesetting

Ansvarlig leder er Olaf Thuestad, direktør rammesetting.

Drift og utvikling

Området har ansvar for Ptils driftsoppgaver med både eksterne og interne kunder og mottakere.

Ansvarlig leder er organisasjonsdirektør Gerd Randi Kaland.

Økonomiske nøkkeltall

Til drift av Ptil er det i 2005 brukt 144,3 mill kroner. Driften finansieres over stasbudsjettet.

Beløpet fordeler seg slik:

Lønn og godtgjørelser	84.879.497
Varer og tjenester	42.332.532
Sum driftsutgifter	127.212.029
Oppdragsrelatert lønn og godtgjørelse	539.000
Tilsyn med petroleumsvirksomheten	14.600.400
Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	447.886
Sum spesielle driftsutgifter	15.587.286
Større utstyrsanskaffelser	1.503.858
SUM UTGIFTER	144.303.173

Ptil har hatt 68,3 millioner kroner i inntekter i 2005.

Inntektene fordeler seg slik:

Oppdrags- og samarbeidsinntekter	726.221
Refusjon av tilsynsutgifter	63.679.367
Diverse inntekter	2.432.819
Refusjon arbeidsmarkedstiltak	6.422
Refusjon fødsels-/adopsjonspenger	524.599
Refusjon lærlinger	0
Refusjon sykepenger	961.417
SUM INNTEKTER	68.330.845

Informasjon og samfunnskontakt

Ptil informasjonspolitikk er formulert slik:

"Petroleumstilsynets informasjon til næringen, mediene og øvrig offentlighet skal preges av åpenhet, tilgjengelighet og etterrettelighet. Med bakgrunn i den spesielle posisjonen olje- og gassindustrien har i det norske samfunnet, skal vi informere om virksomheten og svare på spørsmål så langt det er mulig og forvarlig - basert på vår rolle som forvaltningsorgan og med utgangspunkt i Petroleumstilsynets overordnede mål."

Vår informasjonspolitikk er blant annet hjemlet i kronprinsregentens resolusjon om opprettelsen av etaten, som slår fast at Ptil skal "drive informasjons- og rådgivingsvirksomhet overfor aktørene i virksomheten, etablere hensiktsmessige samarbeidsrelasjoner med andre HMS-myndigheter nasjonalt og internasjonalt, samt aktivt bidra til kunnskapsoverføring på helse-, miljø- og sikkerhetsområdet i samfunnet generelt."

Mediehåndtering

Også i 2005 har Ptil vært hyppig mediefokusert, både nasjonalt og internasjonalt, i forbindelse med uønskede hendelser, tilsyn, granskinger og alvorlige situasjoner i industrien. Dødsulykken i Nyhamna, politianmeldelse etter allmenngjøringsloven, livbåtsaken, politiets kjennelse etter Snorre A-utblåsing og kjemisk arbeidsmiljø er blant sakene som preget mediehåndteringen fram til årsskiftet. Publiseringen av alle tilsyns- og granskingsrapporter på Ptils nettsted medfører jevn og stor pågang fra presse, radio og TV.

Vi håndterer alle mediehenndelser i henhold til vår informasjonspolitikk (se over).

Internett

Nettstedet (www.ptil.no) er blant etatens viktigste kanaler for spredning av informasjon om hvem vi er og hva vi gjør. Ptils nettsted er petroleumsvirksomhetens kanskje mest brukte kilde til HMS-relatert informasjon, med over 30 000 besøk hver måned.

Vi publiserer jevnlig pressemeldinger, fagrelaterte artikler og regelverksfortolkninger, og et eget område er hjemmeside for Sikkerhetsforum (www.ptil.no/sikkerhetsforum).

Vi formidler resultatet av alle Ptils tilsyn som egne artikler på vårt nettsted. Dette gjør vi både for å synliggjøre aktiviteter og prioriteringer og for at selskapene og industrien lettere skal kunne bruke informasjonen til læring og erfaringsoverføring. Brorparten av stoffet publiseres både på norsk og engelsk.

Tilsyn på nett omfatter følgende områder:

- Likelydende brev til næringen (relatert til tilsyn)
- Sammendrag av våre tilsynsrapporter
- Varsel om pålegg og pålegg
- Granskinger av uønskede hendelser
- Korte meldinger om samtykker
- Meldinger om samsvaruttalelser (SUT)

Vi tilbyr også en abonnementsordning innen kategoriene nyheter, tilsyn og regelverksfortolkninger.

Ptil samarbeider med Statens forurensningstilsyn (SFT) og Sosial- og helsedirektoratet om en helhetlig regulering av helse, miljø og sikkerhet for petroleumsvirksomheten på norsk sokkel. Vår unike regelverksside (www.ptil.no/regelverket) viser alle

relevante lover og HMS-forskrifter i petroleumsvirksomheten, med tilhørende veiledninger og fortolkninger.

OIL-databasen og bibliotekjenester

Oljedirektoratet (OD) og Ptil drifter referansedatabasen OIL (www.ptil.no/oil), som dekker petroleumlitteratur produsert i Norden. Basen er enestående i sitt slag, og har månedlig 1000 besøk og 500 unike besøkende. Mange dokumenter er tilgjengelige i fulltekst, resten kan bestilles fra biblioteket.

I det felles biblioteket finnes om lag 16 600 bøker, rapporter og konferansesamlinger, og 250 tidsskrifter. Rundt 50 prosent av dokumentene er på engelsk. Biblioteket er primært et tilbud for ansatte i Ptil og OD, men er også tilgjengelig for eksterne forespørsler via telefon eller e-post. Det tilbys lån av bøker, kopier av artikler og søking på litteratur i bibliotekets databaser.

Myndighetsveven og elektronisk saksbehandling

Ptil videreførte i 2005 samarbeidet om AuthorityWeb (AW) - myndighetsveven. Dette er en toveis nettbasert kommunikasjonskanal for korrespondanse mellom myndighetene og petroleumsnæringen, som også kan brukes for korrespondanse mellom myndigheter. Løsningen betyr at man kan utveksle dokumenter raskt og sikkert. Oljeindustriens Landsforening (OLF) administrerer en samarbeidsavtale for satsingen som det nå står tolv deltakere bak: BP, Gassco, Eni Norge, Norsk Hydro, Norske Shell, Total, Pertra, Talisman Energy, Ptil, OD, OED (Olje- og energidepartementet) og OLF.

Myndighetsveven er laget med høy grad av sikkerhet for at bare avsender

og mottaker kan lese innholdet. De interne saksbehandlings- og dokumenthåndteringsprosessene ligger utenfor denne løsningen.

Ptil har innført elektronisk godkjenning av utgående brev i saksarkivet. Dermed har vi ytterligere lagt til rette for elektronisk kommunikasjon.

Kurs- og foredragsvirksomhet

For å bidra til kunnskapsoverføring på helse-, miljø- og sikkerhetsområdet og informere om Ptils myndighetsrolle, aktiviteter og prioriteringer, anser vi det som viktig å delta på strategisk sentrale arenaer som konferanser, kurs og foredragsvirksomhet.

Ptils mange fageksperter er etterspurte som kurs- og foredragsholdere, møteledere og deltakere i en rekke komiteer nasjonalt og internasjonalt.